

BÁRCOMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZERDA 1925 szeptember 30.

262. szám

Megjelenik minden reggel, újság van öt hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8—... Szerkesztőség 5—10.

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (elbach-palota)

Csicserin Varsóban

(x) Csicserinnek ugylátszik mégis sikerül felborítani az angol külpolitika mesterművét: a garanciapaktumot. Varsóban, ahova a szovjet népbiztos tegnap megérkezett, olyan parázs tüntetést rendeztek tiszteletére, hogy aligha tévedünk: ebből az orosz-lengyel barátkozásból kikerül a szövetség, a katonai blokk, a legfurább, amit az utóbbi hat esztendőben megért az ijedős Európa. Látszatra, a varsói siker talán nem nagy jelentőségű, de Oroszországnak, ha valóban kiugraszthatja Lengyelországot az angolok elleni csatálánból, elég lesz arra, hogy Chamberlain diplomáciai manőverét homokba fulassza. Berlinben akár hüvös is lehet a fogadtatás, a német reakció akár beleszaladhat az antant ölelő karjaiba, ha a lengyel slachták fölesküdnének Moszkvára: Csicserin helyben van, vége, fuccs a garanciapaktumnak. A célját mindenestre eléri Oroszország: a brit politikát megakadályozza abban, hogy elienne egy európai blokkot hozzon össze, antibolsevista frontot, ahogy azt régen tervezi. Mert, bár Stresemann, az angolok strohmannja jól játszotta a szerepét, mindenki tudja, hogy Anglia nem a németek szép szeméért vesződött a biztonsági szerződéssel, hanem hogy a bolsevik birodalmat, ezt a régi és halálos ellenségét sarokba szorítsa egy kontinentális békével. A garanciapaktum Európának szól, de Ázsia van mögötte: azok a végtelen gyarmatok, ahova sűrűn bujnak át bolsevik ügynökök, hogy az angol imperializmus ellen fölsorakoztassák a benszülött népeket. Chamberlain, amióta Macdonald örökét átvette, soha egy pillanatra sem adta föl azt a napoleoni ötletet, hogy a középeurópai országokkal — kéz a kézben — meginduljon Moszkva leigázására. De a vörös diplomácia pápája nem az a legény, akin könnyű kifogni; Oroszország csak várta a kedvező pillanatot, hogy az angolok számítását keresztülhúzza, hogy egy váratlan lépéssel a tervet meghiusítsa. A biztonsági szerződés épen kapóra jött Csicserinnek, mert Lengyelországot, azt, amelyik eddig az antibolsevista-front élén állott, egyszerűen bekergette az orosz szövetségbe, a cseh-szlovák politikát pedig, a legrosszab esetben, semlegesítette. A helyzetet nem igen javít, hogy viszont Németország hűséges vallallusa lesz Chamberlainnek, ha a rajnai szerződést nyélbeüti. Amit a német reakcióval nyer az angol politika, azt bőségesen elveszti azzal, hogy Franciaország, mely mindeneken túl, mégis csak

ragaszkodik a lengyel és cseh-szlovák barátságához, esetleg meg gondolja magát és a táncától visszszalép. Az orosz diplomácia Varsón keresztül Párist is ostromolja és Briand se süket, hogy a varsói ucca tüntetését ne hallja. Gyönyörű ideál: Középeurópa békéje, de ezért a békéért Lengyelország nem bolond átadni egy tappodat földet sem, különösen akkor, ha béke nélkül is egész jól megélhet. Oroszország egyelőre csak Angliát fenyegeti, illetőleg az angol gyarmatokat Ázsiában — mi értelme volna, ha a brit dominiumokért akár csak egy katonát is áldozna Lengyelországnak? Bismarck mondotta azt a híres szállóigét, hogy Törökországért egyetlen pomerániai

gránátost sem ad; a lengyelek most csupán megismélik, amit a vaskancellár üzent valamikor a monarchiának. Ha két rossz között kell választani, akkor inkább választja az ember a kisebbet, azt, aminek semmi köze a zsebéhez és a — Visztulához. Oroszország, az igaz, még szövetségesnek is veszélyes, de legalább nem kér sem földet, sem kikötőket. A német kormány akárhogy fogadkozik és prédikál is most, a végén mégis csak megkísérelni visszazerezni Danzigot és Sziléziát. A lengyel slachtáknak pedig fontosabb Szilézia, mint az ázsiai angol gyarmatok, fontosabb a magyar sült pecsenyéje, mint — Ázsia nyugalma és a brit hatalom dicsősége.

A királyi pár ünneplése Splitben

A dalmát lakosság lelkes és diszes fogadtatásban részesíti Alekszandar királyt és Mariora királynét — Október 4-én tér vissza királyi pár Beogradba

Splitből jelentik: A királyi pár kedden a meglátogatott szigetek és városok lakosságának lelkes fogadtatása mellett folytatta útját Dalmáciában.

Alekszandar király és Mariora királyné kedden délelőtt Vis szigetére tettek kirándulást, ahol nagy ünnepélyességgel fogadták az uralkodó párt. Feldisített hajók és csónakok mentek a Karagyorgye hajó elé, amelyet a kikötőbe kísértek. A partraszálláskor Mardesics kerületi előljáró üdvözölte a királyt és királynét és kenyeret és söt nyújtottak át. A királyi pár a lelkesen éljenző népsorfa mellett vonult végig az utvonalon és az ünneplő tömegből igen sok embert megszólításukkal tüntettek ki. Ezután autókirándulást tettek a sziget érdekesebb pontjaira.

Délután három órakor a király és királyné hajóra szálltak és a lobogókkal feldisített Brad és Hvar szigetek közt Splitbe hajóztak, ahova négy órakor érkeztek meg. A királyi hajó érkezését százegy dgyulövés jelezte.

Split városa eddig még soha nem látott fényvel és ünneplésséggel várta a királyi párt. A Stojan-móló előtt — melynek déli oldalán a Karagyorgye hajó kikötött — feldisített bárkákból és csónakokból az állami lobogó színeit állították össze. A parton az állami cimere formájában megépített, bársonnyal és szőnyegekkel díszített kioszk állt. Itt dr. Tartaglia spliti polgármester üdvözölte a királyt és királynét és a hódolat jeléül kenyeret és söt nyújtott át Alekszandar királynak. A fogadtatásnál megjelentek a külföldi diplomaták, a dalmáciai

polgári, egyházi és katonai hatóságok fejei, a testületek, hazafias és kulturális egyesületek vezetői.

A királyi pár a hazafias egyesületek sorfala közt haladt át a Wilson-mólón, a királyi autó előtt lovas kürtös ment. A házak lobogókkal, szőnyegekkel voltak díszítve és ablakokból virágosóval halmozták el a királyt és királynét. Este a várost diszesen kivilágították, este hét órakor pedig zeneszó mellett nagy fáklyásmenet vonult végig a városon.

A királyi pár szerdán meglekinti Split város nevezetességeit, a muzeumokat, templomokat, iskolákat, csütörtökön pedig Sibenikbe megy. Itt már várja az udvari vonat a királyt és királynét, akik este visszaindulnak Beogradba.

A beogradi lapok jelentései arról, hogy Alekszandar király megszakítja dalmáciai utazását és visszaérkezik Beogradba, a legkülönbözőbb kombinációkra ad okot. Bár a hivatalos politikai tényezők erélyesen cáfolják, hogy a király visszatérésének politikai okai volnának, mégis politikai körökben az időelötti visszaérés okaira nézve kétféle verzió tartja magát. Az egyik szerint a király az albániai zavarok miatt tér vissza Beogradba. Ennek a verzionak kevés a valószínűsége. Sokkal valószínűbb az a kombináció, amely a jelenlegi kormánykoalíció kiszélesítésével hozza kapcsolatba a király visszatérését. Mindezekre a kérdésekre csak a legközelebbi napok eseményei adnak választ. Tény azonban, hogy a királyi pár október elején megszakítja dalmáciai útját. Ófel-ségének eltökélt szándéka, hogy azokat a dalmáciai városokat,

amelyeknek felkeresésére most nem került sor és általában Észak-Dalmáciát legkésőbbben a tavasszal meg fogja látogatni.

Udvari körökből származó információ szerint a királyi pár visszatérésének az a legfőbb oka, hogy Mariora királynét a tizen-négy napos ut nagyon kifárasztotta. A királyi pár október 4-én érkezik vissza Beogradba.

Október 12-én hívják össze a parlamentet

A parlamentet október 12-ikére hívják össze. Az új ülészakon elsősorban a rokkanttörvényt fogják tárgyalni, aztán a tizenketted-javaslat kerül sorra.

Beogradba érkező hírek szerint Radójević Ante közlekedésügyi miniszter megérkezett Montecarlóba és nyomban meglátogatta Pasics miniszterelnököt, akinek beszámolt a politikai helyzetről. A közlekedésügyi miniszter visszatérésének ideje még nincs megállapítva, de valószínű, hogy Pasics miniszterelnököt fog Beogradba visszatérni.

Megnyitották a szerémségi és szlavóniai német iskolákat

A szerémségi és szlavóniai iskolák tagozatait a közoktatásügyi minisztérium még a múlt hónapban rendeletileg bezáratta. Schumacher német képviselő a napokban eljárt a közoktatásügyi miniszternél, aki a szerémségi és szlavóniai iskolák német tagozatának megnyitását elrendelte azzal, hogy csak a négy alsó osztályban kezdjék meg a tanítást, az ötödik és hatodik osztályok továbbra is zárva tartandók.

Perics Ninko Hágában

Perics Ninko október 8-ikán Hágába utazik, ahol Jugoszlávia képviselőjében résztvesz a nemzetközi magánjogi konferencián.

A francia és az osztrák követ a külügyminiszter helyettesénél

Grenard francia követ és Hof-finger osztrák követ kedden délelőtt megjelentek Markovics Jovan külügyminiszter-helyettesnél, akitől felvilágosítást kértek a külföldi munkások tartózkodási engedélye ügyében a szociálpolitikai minisztérium hétfői ankétjén hozott határozatáról. Tudvalevően Grenard ebben az ügyben szombaton memorandumot nyújtott át a külügyminisztériumnak és ez tette szükségessé a szociálpolitikai minisztérium ankétjének sürgős összehívását. A két követ a külügyminisztériumtól nyert értesítést tudomásul vette.

Polisriandis görög követ is felkereste a külügyminiszter-helyettest, akivel tárgyalást folytatott a jugoszláv-görög tárgyalások felvételére vonatkozóan.

Iskolák helyett utak

Dr. Rajics képviselő a bánáti utépítési programról

A Bácsme gyei Napló becskerekai munkatársa beszélgetést folytatott dr. Rajics Tóssal, a becskerekai járás nemzeti képviselőjével. A bánáti radikális párt konferenciáján, amelyen tudvalevőleg Zsivovics Liuba, a parlamenti radikális klub elnöke is részt vett, Rajics képviselő szavátette a vármegyei utahálózat bővítésének és a járási utak rendezésének szükségességét. Ezekre a kérdésekre nézve a képviselő a következőt mondta munkatársainak:

— Nálunk Bánátban, ahol a vasúti közlekedés meglehetősen elhanyagolt, a legfontosabb probléma az utak kérdése. Egyre több autóbussz, autótakszi és magánautó jár a bánáti utakon, amelyek mai állapotukban nem nagyon alkalmasak a megnövekedett forgalom lebonyolítására. Új utak kellenek, a régiiket alaposan restaurálni kell és mindehhez kell — pénz.

— Különösen sürgős a járási utak rendezése. A becskerekai járás például a múlt évben 205.000 dinárt fizetett be a járási utalapról, ebből az utbiztos és a felügyelő fizetése és más adminisztratív költségekre elme gy százezer, tehát az egész összeg fele. A járás lakossága ezenfelül a megyei utadót is fizeti, sokkal célszerűbb tehát, ha az egész járandóságot a megye fizeti és a megye gondozza a járási utakat is, úgy megszűnik a külön járási utadöntés és annak költségeit is utjavításra lehet használni. Valószínű, hogy a legközelebbi megyei közgyűlésen az elnökök javaslatot tesz a járási utaknak a megyei adminisztrációhoz való csatolására és a járási utalapról megszűntetésére. Ezenkívül a becskerekai járás külön is bead ilyen irányú kérvényt, úgy hogy ha az általános javaslatot nem is fogadják el, a becskerekai járási utalapról mindenesetre a vármegyei alaphoz csatolják.

— A másik nagyon fontos terv a vármegyei kétszázalékos ingatlantruházási illeték behozása, amelyet szintén közgyűlés elé viszünk. Ebből a két százalékból tíz, tizenkétmillió dinár bevételre számítottunk és így már az első évben harminc kilométer hosszú új utat építhetünk, hisz egy kilométer kiépítése

saját rezsiiben mintegy 300.000 dinár és így harminc kilométer kilenc millió. Az ezen felül megmaradt összeg és a megyei utalapról egyéb jövedelmek amelyek szintén kitesznek 8—9 millió dinárt, bőségesen elegendők az utak restaurálására.

Munkatársunknak arra a megjegyzésére,

re, hogy a két százalékos illetéket egy alkalommal már előterjesztették, de a közgyűlés szavazta, Rajics képviselő kijelentette, hogy akkor más kiadások fedezésére akarták behozni az új illetéket. Iskolára, színházra nem szavazták meg a gazdák az illetéket, de utépítésre bizonyára megfogadják szavazni.

Szabadlábrahelyezték Kiss Vilmos gyógyszerészt

A noviszadi felebbviteli bíróság leszállította az elsőfoku bíróság büntetését — Nyomban jogerőssé vált az ítélet Uzsora miatt eljárás indul a koszt pénz-adók ellen Jócics Milorád főügyész a szociális igazságért

Dr. Hraskó József, noviszadi ügyvéd múlt évi január 20-án feljelentést tett a noviszadi rendőrségnél, hogy Kiss Vilmos noviszadi gyógyszerész, akinek gyógyszerlaboratóriuma volt és aki nagyobb kölcsönöket vett igénybe, — hitelezői elől meg akar szökni. Arra kérte a rendőrséget, hogy detektívekkel őriztesse és akadályoztassa meg esetleges szökését. Dr. Hraskó a rendőrségen jegyzőkönyvbe mondotta, hogy üzleti összeköttetésben állott Kissel, akinek jelentékeny összegeket adott kölcsön. Kiss Vilmos tagadta a szökési szándékot, de felfedte nyomozható pénzügyi helyzetét, bevallotta, hogy nagy, 300—600 százalékos kamat ellenében koszt pénz-kölcsönöket vett fel, hogy azzal szanálja vállalatát, de a kölcsönök után uzsorakamatokat volt kénytelen fizetni. A kamatok oly ijjesztően nőttek, hogy mindig nagyobb kölcsönöket kellett felvenni, hogy az előző adósságokat és azoknak horribilis kamatait fizethesse. Kiss vallomásaiban leleplezte a kis város társadalmát, ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, kereskedők, nyomdászok, tanítók, irodistalányok, dugszagdag sertéskereskedők, sőt bankok is önként vitték hozzá pénzüket, — a reménybeli sok száz percentes kamatozás ellenében. Kiss felajánlotta könyvét, hogy a kezelt megfordult milliókból fizette olykor a 600 százalékos kamatokat addig, — amíg az ügyészségi fogház vasaitja be nem csukódott mögötte.

A rendőrség letartóztatta Kiss Vilmost és átadta az ügyészségnek.

Kiss a háború után Budapestről jött

haza Noviszadra és nagyratörő terveket szőtt. Megszerezte Schwarzlose, Balla, Marberger, az Odol jugoszláviai vezérképviselőt, gyógyszerészsza b adalmat vásárolt, intenzív szakirodalmi tevékenységet fejtett ki, »Taps« címmel könyvet írt. Amióta vizsgálati fogságát tölti »A világtörténelem és a szexualizmus« címmel több kötetes munkát írt.

Az ügyészség azzal vádolta, hogy megtevesztette a hitelezőit, üzleti könyveibe hamis tételeket jegyzett be, hogy azokat a pénzáadóknak megmutassa.

A hitelezők közt szerepelt egy patikus 80.000, egy nyugalmazott tanító 110.000, egy másik gyógyszerész 66.500, egy nyomdász 380.000, egy bank 37.000, egy lókereskedő 40.000, egy harmadik patikus 35.000, egy ügyvéd 30.000, egy kereskedő 50.000, egy másik bank 30.000, ismét egy kereskedő 135.000, egy irodistalány 17.000 dinárral. Az ügyészi vádirat szerint Kiss 1.215.570 dinárral károsította meg hitelezőit, de a valóságban több millióra rúgnak a Kissnek kölcsönadott összegek, amelyekről a hitelezők nagyrésze azt diltotta, hogy Kiss nekik azzal nem tartozik.

A kis város társadalmát: a patikus, a fiskális, a kereskedő, a bankár, a tanító, az irodistalány, — a lókupec koszt pénzborzást pergette le az a film, amely múlt évi december 31-én, ezévi január 1-én és 2-án játszódott le a noviszadi törvényszék Gomirac tanácsa előtt, a melyben Kiss Vilmos, kifogástalan eleganciával öltözve, nacionálját így diktálta be:

— Kiss Vilmos, 32 éves, izraelita, ku-

lai születésű, gyógyszerész és író, vagyontalan.

Majd így folytatta:

— Nem érzem magam bűnösnek, mert küzdelmem nem egy leleményes szélhámos, hanem egy csődbehajszolt ember önvédelmi harca volt.

És a szerencsétlen, számainkat kiváltott ember őszintén elmondotta »katasztrófáját«. Keserűsőt akart külföldről behozni, társult vele egy uzsorás, félév múlva visszakerítte a pénzt, jött egy másik, az is leszedte a hasznát és tovább állt. Megpróbált saját lábán járni, de egy nagy bank 7500 és egy uzsorás 5000 dinár követelésükkel fojtogatták. Felvett 6000 dinárt, hogy három hét múlva 9000-et ad vissza. Jött egy biztosítási ügynök, adott tízezeret, ebből kifizette a 9 ezret. A tízezer helyett 16 ezret, a felvett újabb 20 helyett harmincat fizetett vissza. Fizetett folyton, az uzsorások egymás kezébe adták a kilincset. A tízezezből százezrek, a százezzezből milliók lettek és a milliókból — két évi fegyház.

Dr. Szekulics Milán, a kiváló büntetőjogász hiába követelte, hogy ültessék Kiss mellé az uzsorásokat is. Kiss egyedül maradt a vádlottak padján.

A huszonegy hónapi fegyházbüntetésből huszonegy hónap már eltelt, míg Kiss ügye másodfokon tárgyalásra kerülhetett.

Kedden tárgyalta a nagy érdeklődéssel kísért bűnügyet a noviszadi felebbviteli bíróság. A tanács elnöke: dr. Gyurgyev Boskó tanácselnök, tagjai: dr. Petrics Brunó, aki egyúttal az előadó is volt és Radovics Szvetozár voltak. A jegyzőkönyvet dr. Szabi Jakab tanácsjegyző vezette, a vádat dr. Jócics Milorád főállamügyész, míg a védelmet dr. Szekulics Milán ügyvéd látta el.

A felebbviteli bíróság tanácstermében kedden szokatlan élénkség uralkodott. A padosrok tele »károsultak«-kal, tanukkal és érdeklődőkkel.

Dr. Gyurgyev Boskó tanácselnök a tárgyalás megnyitása után ismertette a vádiratot, az elsőfoku ítéletet és a beadott felebbezéseket.

Itt pattant ki az első meglepetés. Dr. Gyurgyev elnök figyelmezteti dr. Jócics Milorád főállamügyészt, hogy az elsőfoku ítélet ellen beadott ügyészi felebbezés nem szabatos és amennyiben a főügyész az ügyészség felebbezését

A JÓ VIDÉK

Nyaralás végén

I.

Édes Margitkám!

Egész örökölet, amióta nem láttalak, de hirt se hallottam rólad, azonban nagy lelki szükségét érzem, hogy fölkeresselek soraimmal téged, akivel ifjúságom annyi szép esztendejét töltöttük el, mit is nem lehet egyhamar elfelejteni.

Szabad az idő és nem leszünk többé a régiék, az én egészségem is meg van támadva. Ezért töltöttem a nyarat Pocsolyafüreden, ezen a kies helyen, ahol kitűnő soványító kurával idomul hozzá az ember az uri társadalomhoz.

Nagyon jól mulattam s szereztem egy esztendőre való egészséget. Táncoltunk már reggel kilenc órakor és éjjel után tértünk pihenőre. A társaságom kitűnő volt, különösen egy bájos fiatal asszonnyal barátkoztam össze, akit bizonyára te is ismeresz, mert egy városban lakik veled. Ugyancsak megszerettük egymást, bár ő élénkebb életet élt, mint én, azonban felül szemmel láthatólag módosabb is.

A ruhái ugyan nem a legfinomabb izlésre vallanak, de legalább sok van belőlük. Öltözködött is csaknem óránként.

Szárcsánénak hívják, az ura nagykereskedő, bár egy kissé öregnek tű-

nik fel mellette. Néha rajtakaptam őket, hogy veszekednek, az ember nyilván féltékeny, amire viszont az asszony elég alkalmat nyújtott. Ugyan, ha egyszer nincs okosabb dolgod, értesíts minél előbb, hogy születésére nézve miféle lány a Malvinka, valóban nagykereskedő-e és olyan jól megy nekik, mint ahogy az asszony mesélte? Most a nagy fiand mellett bizony csak a padlás-szobában laktak, folyton hangoztatták, hogy nyomban másikba hurcolkodnak, mihelyt hely üresedik. (Nem zsidók?)

Továbbá kicsoda-micsoda az a Todorovics doktor, aki itt kura címén folyton az asszony nyomában volt és annyira össze vannak barátkozva, hogy más nővel nem is foglalkozik. Régi közöttük az összeköttetés és ha Szárcsa ur nem volna nagykereskedő, hanem csak grájzler, — mint aminek ki is néz, — nem ez a Todorovics pénzeli, aki viszont minduntalan ezreket váltott?

Nekem mindig gyanus volt az, hogy amikor említetted mint gyermekkori barátot, Szárcsáné zavarba jött. Ha nem lett volna olyan botrányosan kifestve, mint egy oláh templom, elpirult volna, de így nem tehettem a vastag rouge miatt.

— Látásból ismerem mondta a fektáló hangon, de a mi társadalmi körünk más. Azonfelül korban sem illünk egymáshoz.

Ez egy külön szemtelenség volt, hiszen fudhatta, hogy iskolatársak

vagyunk s így a csipése rám is vonatkozott. Egyébként sem olyan fiatal, mint amilyennek feltüntetni szeretné magát, mert először is mindenkinek árulója a nyaka, azonfelül gimnazista lányáról beszélt. Ha elfogadom is a meséjét, hogy nem volt még tizenhat éves amikor férjhez ment, akkor is ott jár a harminc szélén.

Írj mielőbb! Számtalanszor ölelcsókol szerető

Gizád.

II.

Drága Szidikém.

Megérkeztünk a fürdőről, napokig tudnék neked az eseményekről mesélni, ami nem is marad el, hanem meglesz, amikor október végén az Adolf lakodalmán találkozunk.

Addig is azonban légy olyan aranyos, adj információt valakiről, mert megígérted, hogy beszerezem és közlöm a társaságom tagjaival, akik égnék a kíváncsiságtól.

Ugyanis Pocsolyafüreden töltöttem a szezont, minden jó léleknek legyen mondva: kitűnő körülmények között. Csak kevés ruhát vittem el magammal, amit meg is bántam, mert olyan óriási volt itt a fiand, amelyet még sosem tapasztaltam.

Azonban megismerkedtem egy titótelek való családdal, az asszony már javakorabeli, az ura ellenben sokkal fiatalabbnak látszik. Szegénynek állandóan ott kellett ülnie a felesége szoknyáin s csak látta volna azokat a kigvőszemeket,

amiket rám vetett a nő, amikor az ember hozzám szolt.

Mert nagyon szeretett szólni, sőt ha olyan vagyok, amilyen nem vagyok, nekem kevés fáradságomba került volna az elhódítása. Csak hogy itt van a dr. T. is (tudod már), attól élni se lehetett, ami meglehetősen kínos szituációba hozott.

Bizonyos Kovács bankigazgatóról van szó, bár fiatalnak tartom ilyen pozícióra, inkább praktikus lehet, vagy levelező (na, legfőlegbb cégjegyző kisebb intézetnél), de néhány eleitett szavából, amit egy társas kiránduláskor az erdőben válthattunk, mikor eltévedtünk, olyasmit gyanított, hogy ezek nincsenek is megesküdve. Lehetséges, hogy a mama kibérelte magának nyárára az ifiurt, ami ma egészen divatos dolog az előkelő társadalomban, ne ütközzél meg ráta olyan nagyon. Épp azért nézz, kérlek, utána, hogy ha házások, mindegyikük hány éves és igaz-e, hogy az asszonynak nincsenek gyerekei, mert előfordult már sokszor, hogy az ilyen közönséges teremtés letagadja idegenben, csak hogy a férfiak annál jobban kapjanak ráta.

Az asszony keresztneve Gizza, alakra kicsi és széles, az orra körüli szeplős, sőt a kezefelén is több szeplőt visel.

Szeretettel csókol hűséges sógornőd:

Riza.

A másolat hitelűl:

Bob.

fenntartaná, a tanács kénytelen lenne azt visszautasítani. Siri csendben jelentette ki dr. Józics főállamügyész, hogy a felelősséget visszavonja.

Minthogy a főügyész nem tartotta fenn az ügyészség felelősségét, rögtön sor került dr. Szekulics Milán ügyvédre, Kiss védőjére, aki hatalmas védbeszédében meggyőző erővel festette le Kiss Vilmos katasztrófáját, amelyet lelketlen emberek pénzsóvárgása idézett elő. Kiss uzsorások karmai közé került, azok áldozata lett. Kéri védenca felmentését.

Dr. Józics Milorád főállamügyész elismeréssel adózott dr. Szekulics tartalmas védbeszédének. Maga is elismerte, hogy sok enyhítő körülmény forog fenn. Beszédében a szociális igazság álláspontjára helyezkedett és élesen kikelt azok ellen, akik Kisst kiuzsorázták. Az elsőfoku ítélet helybenhagyását kérte.

Dr. Gyurgyev Boskó tanácselnök nem egész félórai tanácskozás után kihirdette a felelősségi bíróság ítéletét, amely az elsőfoku ítélet megváltoztatásával Kiss Vilmost másfél évi börtönrre ítélte és a vizsgálati fogsággal a büntetését kitöltöttnek vette. Elrendelte a bíróság Kiss Vilmos azonnali szabadlábrahelyezését.

Az ítélet indokolása szerint Kisst beismérése alapján ítélték el. Beismerte ugyanis, hogy a kapott kölcsönpenzektől, bár egy aránytalan kis összeget, saját szükségleteire fordította, amiáltal megkárosította hitelezőit. Az ítélet indokolásában megállapítja, hogy Kisst lelketlen uzsorások behálózták, akik szerencsétlenségének okozói voltak.

Visszafojtott lélekzettel hallgatták a zsufolt padosorokban az ítélet felvételét keltő indokolását, melyet váratlanul újabb szenáció követett. Józics Milorád főállamügyész felállt újból és kijelentette, hogy az ügyben szerepelt kölcsönkölcsönadók ellen uzsora miatt bünvádi eljárást indít. Az ítéletben különben megnyugszik, mellyel az jogerős is vált.

Dr. Gyurgyev elnök azalatt elkészítette a szabadlábrahelyezési végzést és azt átnyújtotta Kiss Vilmosnak, aki azt mélyen meghajolva vette át.

(m. i.)

Kommunista tüntetés

az interparlamentáris konferencia résztvevőinek fogadtatásán

A kommunisták két fasiszta képviselőt megsebesítettek

Newyorkból jelentik: A Caronia gözös megérkezésekor, amelyen az interparlamentáris unió konferenciájának résztvevői érkeztek, a kommunisták tüntetést rendeztek. A tüntetők zászlót lengettek ezzel a felirattal: *Eljen Saklatvata!* Sakvatlata az angol parlament egyetlen kommunista képviselője tudvalevőleg Amerikába akart menni, a rendőrség azonban nem akart neki beutazási engedélyt adni.

Az olaszok is kivonultak és amikor az olasz képviselők elhagyták a rakodópartot, egy antifasiszta lövészeket adott le, amelyek két fasisztát könnyebben megsebesítettek. A delegátusok sietve menekültek a szállóba.

Washingtoni jelentés szerint az interparlamentáris unió ülésének napirendjére tüzték az új nemzetközi jog kodifikálását, az európai államok közötti vámegegyezményt, különféle határozatokat a háború megakadályozására, ezek között a katonai szempontból semleges zónák létesítését.

Pella román megbízott javaslatot akar előterjeszteni arról, hogy a háborúért felelős állam fejét, diplomátit és újságíróit személyesen bünvádi felelősségre vonják. Hogy az amerikaiak érzékenységét meg ne bántásák, a nemzetközi adósságok és a bevándorlás kérdését nem fogják tárgyalni.

„A francia adósságok elengedése a militarizmust segitené elő”

Borah szenátor a francia-amerikai adósságtárgyalásokról

Washingtonból jelentik: A két delegáció teljes ülésén Caillaux előterjesztette azt a jegyzéket, amely Franciaország álláspontját és fizetési képességét ismerteti. Az amerikai delegátusok azonnal megkezdték a jegyzék felülvizsgálatát.

Az adósságtárgyalásokkal kapcsolatban Borah szenátor az United Press tudósítójának a következőket jelentette ki:

— Azt hiszem, ha Franciaország feladja a militarizmust és barátságos magatartást tanúsít, akkor meg tudja fizetni adósságát. Általában ez kemény szónak látszik, de én már közvetlenül a háború után kijelentettem, hogyha Európa népei a bosszu gondolatáról lemondanak és valódi békepolitikát kezdenének, én kezesseget vállalnék az adósságok teljes törlesztéséért. Ha azonban a mostani francia politikát és Franciaország felesleges hadikészülődéseit nézem, akkor azt kell hinnem, hogy az adósság mostani elengedése a militarizmust segitené és nem szolgálna Európa népei javára.

A Reuter-iroda jelentése szerint, azok a megbeszélések, melyeket egyrésztől Caillaux és Mellon, másrésztől a két küldöttség többi tagjai a legutóbbi napokban az amerikai kezdeményesekről és ellenjavaslatokról folytattak, francia részen számos félreértést szüntettek meg. Jogosult az a feltevés, hogy az egyezmény megkötésének útja a legközelebbi idő alatt szabaddá válik.

A Reuter-iroda levelezője szerint Caillaux már szerdán vagy csütörtökön abban a helyzetben lesz, hogy a francia adósságok konszolidálása tárgyában olyan

tervet terjesszen az amerikaiak elé amelyet ezek nagyobb változtatások nélkül elfogadhatnak. A két küldöttség által elfogadott tervezetet aztán még Coolidge elnök elé kell terjeszteni, végül a parlamenthez kell benyújtani. Caillaux magatartásából nyilvánvaló, hogy a Mellonnal folytatott beszélgetések során újabb eredményekre szerzett reményt, mint ahogy a hivatalos tárgyalások feltüntetik. Valószínűnek tartják, hogy a megegyezés néhány nap múlva elérhető lesz.

Párisi jelentés szerint a keddi minisztertanácsban Painlevé beszámolt a Caillauxtól érkezett washingtoni táviratok tartalmáról és az új aranykölcsön kibocsátásának állásáról. A kölcsön jegyzésének határidejét október 2-áig meghosszabbították. Briand külügyminiszter a 6-ik népszövetségi közgyűlés lefolyásáról tett jelentést és válaszolt azokat a körülményeket, amelyek a locarnói biztonsági konferencia küszöbön álló megnyitását kísérik.

A washingtoni tárgyalásoknál Painlevé miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a francia frank a newyorki piacon igen élénk kereslet tárgya, ami biztató jele a tárgyalások kedvező állásának.

— Nem szabad idegeskednünk — mondotta Painlevé — mert minden reményünk megvan arra, hogy a tárgyalások kedvezően végződnek. A kamara és a szenátus október 27-én, vagy legkésőbb november 3-án kezdik meg őszi ülésüket.

Briand külügyminiszter közölte a sajtó képviselőivel, hogy pénteken vagy szombaton utazik Locarnóba.

Elhalasztják a locarnói konferenciát

Az angol és a francia kormány világos magyarázatot kíván Stresemantól

Berlinből jelentik: A jelek arra vallanak, hogy a locarnói konferenciát néhány nappal el kell halasztani. A lapok, amelyek erről hírt adnak, technikai nehézségeket emlegetnek az elhalasztás okául, de hogy miben állnak ezek az akadályok, arról nem történik említés. Időközben mindazok a kormányok, amelyek részt fognak venni a külügyminiszteri tanácskozáson, megfelelő számú szobát rendeltek delegációik számára a Lago Maggore partjának ezen az üdülőhelyén a különböző fogadókhán és a svájci postai igazgatóság sürgősen elrendelte a telefonhálózat megfelelő kibővítését, hogy október 5-ére minden készen legyen.

A biztonsági konferencia elhalasztásának jó forrásból eredő értesülések szerint elsősorban fontosságú politikai okai vannak. Azt mondják, hogy a konferencia nem kezdődhetik meg a tervbe vett napon, mert azok a szóbeli magyarázatok, amelyekkel Párisban Hösch és Londonban Stahmer német nagykövet a birodalmi kormány jegyzékét kísérte, kinos helyzetet teremtettek az angol és a francia kormány számára. A nyugati hatalmakkal akkreditált német nagykövetek ugyanis megpendítették a háború bűnösség problémáját és a kölni zóna kiürítését. Igaz, hogy a német kormány óvakodott attól, hogy ezeket a kérdéseket mint előfeltételeket állítsa föl és ezektől tegye függővé, hogy résztvevő-e a biztonsági konferencián. csupán azt kötötte ki, hogy a német birodalmi kormány olyan légkört kíván a locarnói konferencián, amelyben Németország mint egyenrangú fél szerepelhessen.

A nacionalista párt kívánságára

történt, hogy a nagykövetek Párisban és Londonban szóvá tették a háború bűnösség és a kölni zóna kiürítésének kérdését. Ez elől Stresemann nem térhetett ki, mert különben a kormány elvesztette volna a nemzeti párt támogatását, de nagyon óvatosan szövegezte meg azt a nyilatkozatot, amelyet Párisban Höschnek és Londonban Stahmernek kijelzésre kellett juttatnia. Arra számított a német birodalmi külügyminiszter, hogy a francia és az angol kormány ezt a szóbeli bejelentést egyszerűen tudomásul fogja venni. De nem ez történt.

A francia és az angol kormány utasította berlini nagyköveteit, hogy jelenjenek meg Stresemannal és kérjenek arra vonatkozólag határozott választ, hogy a német kormány fenntartással kíván-e élni és attól teszi-e függővé részvételét a biztonsági tárgyalásokon, hogy megelőzőleg határozott ígéretet kapjon a versaillesi békeszerződésben foglalt háború bűnösség szakaszának törlesztésére és a kölni zóna kiürítésére?

De Margarie és lord D'Abernon ezt a lépést meg is tette a Wilhelmstrassen, mire a párisi német nagykövet utasítást kapott, hogy látogassa meg újból Briand külügyminisztert és adja meg a kívánt felvilágosítást.

Igy történt aztán, hogy az az engesztelékeny hangulat, amely szombati a biztonsági konferencia összehívása körül uralkodott, hitelen megzavarodott és könnyen arra vezethető, hogy a paktumkonferencia megnyitását el kell halasztani.

Ennek ellenére Berlinben biznak benne, hogy még kedden sikerülni fog diplomáciai uton elosztani a fél-

reértéseket s ezért intézkedett Stresemann úgy, hogy a német jegyzéket csak szerdán hozzák nyilvánosságra.

De ha minden jól megy, még akkor sem lehet számítani arra, hogy a külügyminiszteri konferencia előkészítéséhez szükséges tárgyalások október 5-éig bevégeződjenek.

Mint Párisból jelentik, Briand külügyminiszter és Hösch párisi német követ hétfői megbeszéléséről pozitív hírek nem szivárogtak ki, de általában azt hiszik, hogy a német demarsznak nincs olyan jelentősége, mint amit annak a német sajtó tulajdonit.

— Most nem arról van szó. — írják a kormánypárti párisi lapok, — hogy megvitassák a háború felelősség kérdését és a kölni zóna kiürítését, hanem azt kell megtudni, hogy komolyan akarja-e Németország a biztonsági paktumot, amit ő maga ajánlott.

Kommunista

nem lehet tagja az angol munkáspártnak

A liverpooli kongresszus határozata

Londonból jelentik: Kedden nyílt meg a munkáspárt liverpooli pártgyűlése, amely minden eddiginél mozgalmassabb volt. A gyűlés tárgysorozatán szerepeit a munkáspárt és a kommunisták viszonya s ekörül nagy vita folyt. A tavalyi pártgyűlésen elhatározták ugyanis, hogy kommunista nem lehet a párt tagja. Ez a határozat olyan szerencsétlenül volt megfogalmazva, hogy az idej liverpooli pártgyűlésre a helyi munkásszervezetek és szakszervezetek harminc olyan megbízottat küldtek ki, aki kommunistának vallja magát. Attól lehetett tartani, hogy többségben lesznek a pártgyűlésen azok, akik ennek a határozatnak megmáskodását kívánják és leszavazzák a párt konzervatív csoportját, amelynek élén Ramsay MacDonald és Thomas most is azt hangoztatja, hogy a kommunistákat ki kell zárni a pártból.

Ezer delegátus jelent meg hárommillió munkás képviselőjében. A pártgyűlés 2.679.000 szavazattal 321.000 ellenében úgy határozott, hogy kommunista nem lehet tagja az angol munkáspártnak.

A kommunista párt titkára levelet intézett a pártkongresszus elnökségéhez, amelyben bejelentette, hogy csoportja kész magát alávetni a munkáspárt alkotmányának. A liverpooli pártgyűlést Kranz, a vasutas munkások szakszervezetének titkára nyitotta meg.

A magyarországi szakszervezetek

visszakapják elrekvirált helyiségeiket

Budapestről jelentik: Kedden délelőtt Vass József népjóléti miniszter elnöklésével anket volt a népjóléti miniszteriumban, amelyen valamennyi párt képviselői megjelentek. Az anketon a szociáldemokraták azt kérték, hogy a szakszervezeteknek adják vissza a Friedrich-kormány idejében elrekvirált helyiségeiket és így tegyék lehetővé, hogy a munkásság ne legyen kénytelen gyűléseit vendéglőkben tartani.

Az értekezlet további során a szociáldemokrata szervezetek titkára azt a javaslatot tette, hogy a szesz kiszolgáltatását akkor is tiltsák meg a tizennyolc éven aluliaknak, ha ezek szülei számára kéri a szeszszállítást.

Vass népjóléti miniszter kijelentette, hogy a szociáldemokraták mindkét javaslatát magáévá teszi.

CIRKUSZ

Az ember reggel felkel

Az ember reggel felkel. Megmosakszik egy lavar zavaros, rozsdabarna kutvizben.

Felveszi a kifizetetlen ruháját és talpatlan cipőjét.

Lemegy a borbélyhoz. A borbély belevág az arcába.

Kávéházba ül. Rendel egy félbarna, langyos világos kávét habbal és hoznak neki egy világos forró teifróccsöt fölé. Feje fölött kinyitják a nyirkos uccára nyíló felső ablakot és lába alatt kisöprik a kávéházat.

Amikor leszáll, egy arrahaladó öntözőköcsi lelocsolja nadrágja két szárától a port és elüti egy motorbiciklivel.

Nagynehezen feltápáskodik és a bankba siet, amelynek helyén serény kávéházi átalakítás folyik.

Megissza az elmaradt ebéd utáni feketét és fixirozza a szemközti asztalnál ülő szökét, aki magasra emeli a selyemharisnyás lábát, mert szintén nem tudja a félbarnáját kifizetni.

Elmélázva gyűjt egy kölcsönkért szivarra, amelyhez gyilkos pillantások kíséretében ad ingyen szipkát a főpincér.

Váratlan látogató telepedik az asztal mellé. Nem köszön. Csak hallgat. Nagyon csöndes ember. Hirtelen azonban kitör belőle egy sóhaj és lármázva megszólal:

— Hjjaja! Könnyű neked!

Ismét csönd. Mélyszéges csönd. Hosszú hallgatás. Órák telnek. Órák mulnak. A hivatlan látogató mereven a levegőbe bámul és részvétellel megkérdi:

— Nem tudod kérlek, mibe kerül most egy métermázsza buza?

S az ember, mit csinálhat mást, lapot kér. Az újságban hátul szokott lenni a buza aznapi árfolyama. De most nincs benne. Tévedésből kimaradt a lapból.

A hivatlan látogató erre a dühtől rekedten felkel és mérgesen mondja:

— Nnna! Már ebbe a kávéházba se lehet járni!

És kimegy az ajtón. Az ember utána. Kinn sötét van. Csak a piros transzparensok égnek. Közös örömeik között körözött friss körözött liptói e sörözöben. Kávét török. E helyen valódi néger jazzband zörög. Reggeli nyitvatartás örök. És más efféléket hirdetnek a színes transzparensok.

Az uccákon senki se jár. Még a toronyórák se járnak. Csak a gumyolódó transzparensok égnek.

Az ember hazamegy. És lefekszik. Ó istenem, miért is kel fel az ember reggel?

Lovász Károly

Eltűnt a kétdináros fémpénz Nincs elég aprópénz

A pénzügyi kormányzat pár hét előtt kiadott a Narodna Bankának néhány zsákoeska kétdináros fémpénzt és a Narodna Banka szétosztotta a fémpénzeket fiókjai között, ezek viszont a különböző kis- és nagybankok között osztották szét.

A fémpénz ilyen módon közforgalomba került, egyelőre csak a kétdináros pénzegység formájában, de remélni lehetett, hogy a kétdinárosokat nemsokára követni fogják a fél- és egydináros fémpénzek. Szeptember 5-én félhivatalos jelentések hírt is adtak, hogy Beogradba megérkeztek a fél- és egydináros fémpénzek, amelyeket a Narodna Banka szétosztott a fiókjai között és újévig meg fog történni a most forgalomban levő papír aprópénznek fémpénzzel való felcserélése.

Közben a negyed-, fél- és egydináros papírpénzjegyek egyre jobban rongyosodtak, sorvadtak és ritkultak, de ez senkinek sem okozott gondot, mert hiszen már itt volt a kétdináros fémpénz és már uton volt a fél- és egydináros csengő pénz.

Azonban az uton levő fél- és egydináros fémpénz nem futott be, a kétdináros fémpénz pedig eltűnt, ismeretlen helyre távozott, ellenben itt maradt a még jobban lerongyolódott papírváltópénz, a mely már olyan szármalmas állapotban van, hogy a pénzforgalom zavartalan lebonyolítása észrevehetően megnehez-

dett.

Égetően szükséges, hogy az aprópénz kalamitáson segítsenek valahogyan. Ötdináros is alig van forgalomban és így most a legkisebb pénzegység, — ami használható állapotban van — a tízdináros, ez pedig legkisebb pénzegységnek mégis csak kissé — nagy.

Elitelték a szentendrei szerbek rágalmozóját

Az ügyészség közérdekből képviselte a vádat, hogy megtorolja a magyarországi szerbek államhűsége ellen intézett támadást

Budapestről jelentik: Boda Nándor újságíró 1924 július 7-ikén cikket írt egyik budapesti napilapba „*Államellenes szervezkedést lepleztek le Szentendrán*” cím alatt. A cikk szerint a belügyi nyomozók megállapították, hogy Szentendrán a szerb lakosság Moics Péter városi tanácsos vezetésével Narodna Odbrana alakított, amelynek az volt a feladata, hogy Magyarországon a nagy szláv eszméket terjessze. Emiatt a cikk miatt az ügyészség felhatalmazásra üldözendő rágalmozás vétsége címen emelt vádat Boda ellen.

Az ügyet kedden tárgyalta a budapesti törvényszék Schadt tanácsa. A vádat közérdekből Moldoványi ügyészségi alelnök képviselte, a védelmet Szegő Károly dr. látta el.

A tárgyaláson Boda Nándor vádlott kérte, hogy cikkének állításait bizonyíthassa és tanuként Rakovszky Iván belügyminisztert és Nádossy Imre országos főkapitányt jelentette be. Az elnök megállapította, hogy Rakovszky és Nádossy nem kaptak felmentést a hivatali titoktartás alól, ezért tanuképpen nem lehet őket kihallgatni.

Moldoványi főügyész a perbeszédben

szigorú büntetést kért. Rámutatott arra, hogy a szerbek, akik teljesjogu állampolgárai Magyarországnak, mindig békesen éltek együtt a magyarokkal. A magyar törvények biztosítják számukra a szabad politikai és kulturális szervezkedést és ha valóban alakítottak volna egyesületet, azt semmiesetre sem szabad államellenes cselekedetnek minősíteni. Az olyan cikkek, amilyent a vádlott a szentendrei szerbekről írt, arra vezethetnek, hogy megzavarják a magyarok és a szerb lakosság közötti jó viszonyt, ami nem lehet hasznos sem az államra, sem az egyes emberekre.

Szegő dr. hivatkozott védőbeszédében arra, hogy az államérek akadályozza azt meg, hogy a vádlott bizonyíthassa igazát. Ha külpolitikai érdekek nem tiltották volna, akkor a belügyminiszter megkapta volna a hivatali titoktartás alól való felmentést.

A bíróság rövid tanácskozás után a vádlottat bűnösnek mondta ki rágalmozás vétségében és ezért négyszázezer korona pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban a novella alapján felfüggesztette. Az ügyész az ítélet ellen felebbezett.

A franciák újból feladták a sueidai erődöt

Pétain tábornok lesz Lyautey marsall utóda

Párisból jelentik: A marokkói francia-spanyol szakaszról érkező jelentések szerint Abd el Krim Aidi város veszélyeztetett helyzetére való tekintettel nagy csapatokat vont össze a főváros körül. A spanyol csapatok Djebet-Malmuszi ellen újabb támadásba mentek át, miközben egy ágvut zsákmányotak. A francia szakaszon a rikkabilok állandóan támadnak, azonban a franciák gépfegyver- és ágyutüze eddig minden esetben meghátrálásra kényszerítette őket.

Az eszések tovább tartanak és a hadműveleteket erősen akadályozzák.

A párisi spanyol követség megcélolja a londoni lapoknak azt a jelentését, hogy a spanyol csapatok elfoglalták Aidirt.

Az esti lapok jelentése szerint a sziriai francia csapatok Lucida erő-

dítményt és környékét hétfőn ismét kiürítették, hogy kedvezőbb védelmi állásokat foglaljanak el. Az egyes hadosztályokat újból összpontosítják és ellentámadásokat készítenek elő. A francia tüzéség megkezdte Nautnak, a druzok fővárosának bombázását. Állítólag Atrasz szultán palotáját is több ágyulövés érte.

A druzok most guerilla-csapatokat szerveznek és a harcok minden körülmények között tovább akariák folytatni.

A kormány kedden minisztertanácsot tartott, amelyen elsősorban Lyautey tábornoknak Marokkó fő-kormányzói állásáról történt lemondásáról tárgyaltak. A kormány a lemondást elfogadta.

A lapok szerint a lemondott Lyautey marsall helyébe Pétain tábornokot fogják Marokkó főkormányzójává kinevezni.

A lengyel külügyminiszter Moszkvába utazik

Skrzynski és Csicserin pohárköszöntője a lengyel—orosz tárgyalásokról

Varsóból jelentik: Hétfőn délben Csicserin orosz külügyi népbiztos nyilatkozatot tett a lengyel sajtó képviselői előtt. Délután meglátogatta Grabski miniszterelnököt, továbbá a diéta és a szenátus elnökét.

Este Skrzynski külügyminiszter magánlakosztályában ebédet adott Csicserin tiszteletére. Az ebéd folyamán Skrzynski nagy beszédet mondott.

— Csicserin Varsóba érkezését politikai cselekményül értékeli, a mely azt az óhajt juttatja kifejezésre, hogy a lennálló szerződést új szellemmel eltöltve, megeremtsék a két szomszéd ország bizalomtól áthatott viszonyát. Lengyelország is

azt óhajtja, hogy békekészségével támogassa e cél megvalósítását. A lengyel külügyminiszter annak a reményének adott kifejezést, hogy a megbeszélések olyan megegyezésre vezetnek, amely megfelel a két állam állandó és nagy érdekeinek. A mai légkörben — mondotta a külügyminiszter — amelyet még most is a háboru utáni idők szelleme tölt el, a világ feldult földi, amelynek térképét és egyensúlyát megváltoztatták az események, remélni óhajtjuk, hogy az államérek lesz irányadó a megpróbált világ valamennyi pontján és a történelmi események és versengések szellemének háttérbe szorításával érvényesülni

fog a gazdasági együttműködés, a mire multhatatlanul szükség van az általános talpraállítás érdekében. A miniszter végül vendégének egészségére ültette poharát.

A külügyminiszter felszólalását megköszönve.

Csicserin külügyi népbiztos annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Lengyelország teljes mértékben átérti, milyen fontos szerepe van a béke általános érdekei szempontjából Lengyelország és Oroszország összhangjának. A mostani megbeszélésekről szólva Csicserin kiemelte, hogy a külügyminiszter milyen tág látókörben itéli meg a problémákat. Nagy örömmel üdvözölte Skrzynski tervbeveti moszkvai látogatását, ami újabb átlomást fog jelenteni a kölcsönös bizalom megeremítésének útján. A mostani megbeszélésekből — mondotta Csicserin — azt a bizonyosságot merítettem, hogy Lengyelország politikai mélyszélesen békeszerető szándékok iránvitiák. Hangoztatja, hogy a szovietunió ugyanilyen békés célokat tart szemé előtt.

Ebben a közös eszmében egyesülve láttak hozzá mindketten annak a nagy feladatnak, hogy a két ország gazdasági viszonyát politikai érintkezésük megszilárdításának alapján továbbfejlesszék.

Három újabb gyilkossággal vádolják a tátrai kékszakállt

Bazant ellen Lengyelországra is kiterjesztik a nyomozást — Feleségét és családját is megölte a nőgyilkos

Prágából jelentik: A tátrai nőgyilkos ügyében óráról-óra előrehalad a nyomozás s valószínű, hogy még több szenzációs meglepetést fog eredményezni. Ma már valószínűnek látják azt a föltevést, hogy Bazant nem rablási szándékkal ölte meg a két nőt és kísérelte meg Ryha Bozsena elpusztítását, hanem a leányok megfertőzésével ráhároló felelősség alól akart kibujni.

A poprádi csendőrség hétfőn reggel hat óraker kezdte meg a hullák fölkeresését a Magas Tátrában. Bazant vallomása és az ennek alapján készült helyszínrajz szerint két csendőrszár indult el. Az első járőr Lavica és Brindis őrmesterek vezetésével Tátrafüredről indult ki, fölment azon az uton, ahol Bazant a vallomás szerint Jozefinával járt és a Poprádi-tó környékét járta be. Megállapították, hogy Bazant szeptember 3-án a menházban megszállott. A bejelentőlapra Bazant Henrik és felesége bejelentést írt. A második járőr Sanetrik kapitány vezetésével a Csorba-tó környékét kutatta föl. A járőrök azonban késő este minden eredmény nélkül tértek vissza.

A Bazant által megjelölt terepen semmi nyomot sem találtak. Valószínűnek látszik, hogy Bazant a gyilkosság színhelyét hamisan jelöli meg és félre akarja vezetni a hatóságokat.

Az eredménytelen kutatás miatt Bazant Henriket kedden Prágából a Tátrába kísérték, hogy személyesen mutassa meg a helyet, ahol két áldozatát meggyilkolta és elrejtette.

Újabb felmerült gyanuokok alapján azt hiszik, hogy Bazant felesége, ennek cselédje és egy Kretschner Mária nevű nő, akik régebben hirtelen haltak meg, szintén Bazantnak lettek áldozataivá. Mivel ezek mindhárom lengyel területen haltak meg, a nyomozást Lengyelországra is kifogják terjeszteni.

A Prágában élő Poppénának, aki grafológiai szaktekinetly, megmutatták Bazant kezeirását. A grafológus szerint Bazant terhelt ember. Súlyos betegségben szenved, amelyet titkolni igyekezett. Már tizennégy éves korában abnormalis életet élt és azóta is szexuális aberrációkra hajlamos. Intelligens, gyors fölfogású ember, de rosszakaratu és szereti, ha sokat beszélnek róla.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Bethlen magyar miniszterelnök, mint ismeretes, nemrégiben nyílt levelet intézett a fajvédőkhoz, melyben genfi utjáról beszámolva, kifejtette, hogy az erdélyi telepések ügyében hozott határozat nem felel meg a békeszerződések szellemének. A nyílt levélnek az a paszszusa nagy feltűnést keltett román politikai körökben, ahol Bethlen miniszterelnök nyilatkozatát Románia elleni támadásnak tekintik. A Rador-ügynökségnek a román kormány egyik tagja a nyílt levélről így nyilatkozott: »A Népszövetség döntése egyáltalán nincs ellentétben a békeszerződésekkel, sőt ellenkezőleg, teljesen azok szellemében készült. Aki elolvassa Titulescu okmányokkal alátámasztott védőbeszédét, az meg van győződve Románia álláspontjának igazságáról. Vajjon miféle kormányérdek követeli, hogy miután több, mint 80.000 magyar parasztnak földet adtunk, 2000 telepéstől elvegyünk néhány holdat? Romániát az igazság szelleme hatotta át. Nagylelkűnek szabad volt lennie, amikor felajánlotta az ismert méltányos megváltási összeget a kisajátítottaknak, de nem szeghette meg a törvényt a polgárok egy kategóriájának érdekében, mert veszedelmes precedenst képezett volna ezeknek a kisajátítás alól való mentesítése. Különben egész Magyarországon nem adtak földet 80.000 családfőnek — amennyi magyar parasztnakmi adtunk — és ez oly érv, amely nagyon sokat levon azoknak az erkölcsi tekintélyéből, akik a szomszéd kerítésén áttekintgetnek és mások számára olyan jogokat követelnek, amelyeket ők maguk oda-haza nem ismernek el.«

*

A kisebbségi elnyomás ellen emelte fel szavát a csehszlovák politikai három kitünősége: Srobar, Hrusovsky és Deres. A kisebbségi jogok három új apostola sürgős interpellációt intézett Beneshez, — a magyarországi szlovákok elnyomásáról. Az interpelláció szerint a trianoni szerződés közel negyedmillió szlovákokot hagyott Magyarországon, akikkel szemben a magyar kormány nem tartja be a békeszerződésnek a kisebbségek védelméről szóló szakaszait. Lélekemelő látvány: Deres és Srobar, mint kisebbségi apostolok és eszünkbe jut a régi magyar mondás: »Te ütöd az én zsidómat, — én ütöm a te zsidódat.«

*

A csucsai paktumról még mindig az a hír járja, hogy — felmondják, bár Ugron István az erdélyi magyar párt elnöke legutóbbi nyilatkozatában kijelentette, hogy a párt ragaszkodik a paktumhoz. Az Averescu-párt egyik vezetőembere Grosorean professzor szintén az egyezmény mellett foglalt állást egy erdélyi lapnak adott interjújában. »Mi — mondotta — annak idején elhívtuk a magyarság vezetőit és nem hangoztatuk előttük, hogy a magyaroknak mi kellene a román állam keretén belül, hanem megmondottuk, hogy kormányra jutásunk esetén mit adhatunk nekik. Utóbbi időben azonban látjuk, hogy a kérdés egy a magyar sajtóban, mint a magyarság vezetői között mind gyakoribb diskusszió tárgyát alkotja. Annyit kijelentek, hogy mi álljuk a paktumot, amíg föl nem mondják, de nem ígérhetünk többet mint amit adni tudunk. Nagyon szeretném, ha a magyarság vezetői gyakori érintkezést keresnének velünk. Mindazonáltal azonban a magyarság ezt a lépést nem tette meg, mi fogjuk a kezdeményezést megkezdzeni és már a legközelebb érintkezést keresünk a bánsági magyar vezetőivel és reméljük, hogy ez mindkét félre nézve hasznos lesz.«

*

A kuttenbergi városi tanács elhatározta, hogy a Szent Vencel-tér nevét megváltoztatja és a teret Masaryk elnök

nevével nevezi el. A klerikális Cseh városi tanács határozatát a következőképpen kommentálja: »Kuttenberg városra ezt a határozatot mindaddig szígyenleni fogja, amíg csak fönn fog állni. És örök időkre viselni fogja azt a szígyenfoltot, hogy a cseh állam első megalapítójának nevét, Csehország ezer éven át tisztelt és közbecsülésben álló patronusának nevét levette a város legszébb teréről, hogy másról nevezze azt el. De nem hihető el az sem, hogy ehhez a névváltoztatáshoz a kabinetiroda hozzájárul. Minden esetre kérdést kell

ebben az irányban illetékes helyre intézni. Nincs senki az egész cseh népben, aki ne ismerné el Masaryk elnöknek szolgálatait a cseh nép önállóságáért folytatott harcában. De mégis, ha valaki kísérletet tenne arra, hogy a prágai Vencel-teret más névre keresztelje el és Szent Vencel emlékezetét Masaryk elnök javára megkisebbitse vagy háttérbe szorítsa, úgy erős a meggyőződésünk, hogy ez ellen egész Prága tiltakozni fog. Híjavaló kísérlet tehát az, hogy az elnök érdemeit Szent Vencel érdemei fölé helyezék.«

A moszkvai parasztinternacionálé bejelenti a harcot a magyar kormányzati rendszer ellen

A nemzetközi paraszttanács levele Mayer földmivelési miniszterhez — A nemzetközi munkásszövetség Rákosi szabadonbocsátását követeli

Az a kommunista bűnügy, amelynek nyomozását most fejezte be a budapesti rendőrség és amelynek középpontjában Rákosi Mátyás volt népbiztos áll, számos adatot tárt fel arra nézve, hogy a III. Internacionálé elérkezettnek vélte az időt Magyarország forradalmosítására. Rákosinak azt a vakmerő vállalkozását, hogy, mint volt népbiztos, Budapestre ment és hozzáfogott a szervezéshez, Moszkvában határozták el, ahol az agitátorok szétküldésével egyidejűleg összeült a nemzetközi paraszttanács vezetősége a magyarországi parasztság körében megindítandó mozgalom eszközeinek megállapítására.

A budapesti rendőrség a nyomozás során sok olyan dokumentumot szerzett be, amiből kiderül, hogy a leleplezett kommunista agitáció nemcsak az ipari munkásságra, hanem a parasztságra is kiterjedt. Erre vall az a levél is, amelyet a moszkvai nemzetközi paraszttanács intézett Mayer János magyar földmivelési miniszterhez. A levél, amelyet Domba főtitkár, Boskovic titkár és Harry elnökségi titkár irt alá, a következőképpen hangzik:

— Sajnálattal kellett megállapítanunk, hogy a földreform, melynek rendeltetése lett volna földhöz juttatni a földtelen magyar földművesek százazreit, a magyar mágnások latifundiumai konzerválásának vált hathatós eszközévé. A magyar nemzet gerince, a magyar parasztnak, az állítólagos »nemzeti megújulás« korszakában nem ura a magyar földnek és dologtalan heréket kénytelen verejtékes munkájával hizlalni.

— Tudomásunk van arról, hogy a szolgabírótól kezdve az utolsó csendőrig mindenki szabadon gázol végig a paraszton s a »megújodott« Magyarországon hiába keresi a dolgozó szegényember a bíróságnál a maga igazát. Mint a legsötétebb középkorban. Magyarországon ma is csak kötelességei vannak a parasztnak, de mincsenek jogai. A parasztot lábál tiporja a hatóság, a fiait elviszik katonának, ahol a tiszt és altiszt önkény védtelen martaléka, gyermekeit pedig nem az iskolába, hanem »hazafias szervezetekbe« kényszerítik, ahol a betűvetés helyett papok és tisztok csavariják el a fejét és uszítják azok ellen, akik a magyar parasztság felszabadításáért küzdenek. Az analfabéták száma óriási, de iskolák építésére és népoktatásra nincs pénz Magyarországon.

— Példátlán, hogy egy magát Kisgazdapártnak nevező politikai párt társuralma alatt, melynek képviselői maguk is parasztszok, fosztassék meg a magyar parasztszok és földhözjutás lehetőségétől és hástyáztassék körül a nagy birtok-ujabb biztosítékokkal. Példátlán, hogy ennek a pártnak a közreműködésével és beleegyezésével állítsák vissza a testi fenytést. Példátlán, hogy a kisgazdaképviselők hozzájárulásával hajtsák be adóba a magyar paraszton a nagybirtok adójának hatszorosát s hogy a magyar

paraszt keserves adófilléreiből az ő legizására tartott zsoldosok hadseregét hizlalják.

— Mindennek betetőzése azonban, hogy az Ön vezetése alatt álló Kisgazdapárt aktív részese vagy legalább is hallgatolagos előmozdítója annak a mérnyületnek, mellyel a Bethlen-kormány — a parasztsajtó, a Földmunkások Lapja, a Rög, a Magyar Ugar betiltásával, a Független Földmives Szövetség felosztatásával — a parasztság elleni újabb offenzívát bevezette.

— Harcha fogjuk szölitani a magyar parasztszokot a parasztszok szabadszokáért, a parasztszok ellen irányzott törvények és rendeletek megszüntetéséért, a dolgozó parasztszok szervezkedési és gyülekezési szabadszokáért. Harcha szölitjuk Magyarorszok parasztszokát azzal a jelszokval: »Földet a parasztnak«. Harcholni fogunk az igazszokos progresszokv adózási rendszeréért, a kisparaszt-birtok teljes adómenessééért, az ingyenes népoktatáséért, a dolgozó parasztszok ingyenes orvosi segélyezéséért, a közszokok önkormányzatának kibövitéséért, a bürokrácia önkényének a megszüntetéséért, ingyenes jogi segélyért, az internálótáborok megszüntetéséért, a politikai foglyok szabadlábra helyezéséért, a botbüntetés eltörléséért és az általános, egyenlő, titkos választó jogért, a militarizmus ellen, a földesurak és tökések reakciójának tobzódása ellen.

— Ebben a harcban a magyar parasztszok az egész világ dolgozóinak testvéri támogatására számíthat s a Kresztintern minden erőfeszítést meg fog tenni, hogy Magyarorszokot e harcban gyözelemre segítse.

Ez a levél nyílt bejelentése annak az offenzívának, amelyet a III. Internacionálé indított a mai magyar rezsim megdöntésére. A magyar nyomozó hatóságok most annál nagyobb apparátussal dolgoznak, hogy megállapítsák, milyen mértékben sikerült a moszkvai paraszttinternacionálé agitációjának beférközni a magyar falu népe közé.

A nemzetközi munkásszövetség tiltakozó távirata a magyar kormányhoz

A Magyar Távirati Iroda közli, hogy a munkásszövetség nemzetközi központi bizottsága táviratot küldött a magyar kormánynak, melyben tiltakozik a letartóztatott munkások bántalmazása és letartóztatása ellen. A távirat szöszzerint így hangzik:

— A nemzetközi munkásszövetség tíz millió szellemi és fizikai munkás nevében tiltakozik az ellen, hogy politikai foglyokat a budapesti rendőrség bántalmazzon. A magyar kormánytól követeli, hogy a bűnös hatóságai személyek ellen rendellen el vizsgálatot, a letartóztatott munkásokot, köztük Rákosi Mátyást is bocsássa szabadon. Miután a politikai üldözések ideje lejárt, a nemzetközi munkásszövetség felszölitja a magyar kormányt, hogy

szüntesse meg a halálos ítéleteket, mert ellenkező esetben az európai munkásszok közvéleményének haragja és megvetése fogja érni.

A táviratot a következők irták alá: Barbusse, Fournier (Franciaorszok), Helen Crowford (Anglia), Pehan (Prága), Kruyt (Hollandia), Ledebour és Münzenberg (Németorszok), Missiano (Olaszorszok) és dr. Adler (Ausztia).

A németorszoki Rote-Filie munkásszervezet központi bizottságától ugyan-csak távirat érkezett a magyar kormányszokhoz. A távirat a következőképp szöli:

— Utálattal és felháborodással értesültek Németorszok munkástömegei arról, hogy a budapesti rendőrség védtelen munkásokot borzalmasan megkínzotta. A Rote-Filie németorszoki központi bizottsága a legélesebben tiltakozik a budapesti rendőrség brutális eljárása ellen és követeli, hogy haladéktalanul bocsássa szabadon a letartóztatott munkásokot. A Rote-Filie mozgósítani fogja Németorszok munkástömegeit a magyarorszoki fehér terror ellen.

Rakovszok belügyminiszter nyilatkozik a kommunista pörről

A Rákosi-Vági-féle kommunista szervezkedésre vonatkozóan egyébként Rakovszok Iván belügyminiszter kedden a következő nyilatkozatot tette az újság-írók előtt:

— A rendőrség a perrendtartás legszokigorubb betartásával járt el Rákosi Mátyás ügyében. A bántalmazásokról és sérülésekről terjesztett hírek teljesen alaptalan rágalmak. Rákosi Mátyás akciója rendkívül komoly szervezkedés volt, amely alkalmas lehetett volna arra, hogy az orszok társadalmi rendjét újból fellorgassák. A magyar hatóságok nevétségessé tennék magukat, ha nemi járnának el a legnagyobb szokorral és ha figyelembe vennék a külföldi radikálisoknak azt a követelését, hogy a bűnösöket azonnal helyezték szabadlábra. Nagyon átlátszó játék folyik itt Magyarorszok ellen, aminek a külföld sem fog felülni. A bíróság fogja megállapítani, hogy milyen eljárás alá kell vonni a bűnösöket.

Harmos és báró Molnár nincsenek Oroszorszokban

Budapestről jelentik: Az elmúlt napokban, — amint már közöltük — az a hír terjedt el Budapesten, hogy a szovjet hatóságok Oroszorszokban letartóztatták a budapesti társaság két élököl tagját, Harmos Alfrédot és báró Molnár Viktort. A hírek az képezte az alapját, hogy mindketten külföldi autó-turán voltak és az volt a tervük, hogy Revallon át Oroszorszokba is elmennek és ismerősök ebből következtek arra, hogy az oroszok Rákosi Mátyás letartóztatása miatt tusként elfogták őket. Hivatalos helyen nem hittek e hír valódiságában, mert a magyar külügyminisztérium az állítólagos letartóztatásról semminemü értesítést nem kapott, keddre pedig kiderült, hogy Harmos és Molnár tusként való elfogatásának híre valótlan és a két fiatalember egyáltalán nem is utazott Oroszorszokba.

A keddi nap folyamán Harmostól és Molnártól újból értesítés érkezett budapesti hozzátartozókhoz, amelyben szeptember 27-iki kelettel közlik, hogy Danzigban vannak és onnan Németorszokan és Bécsen keresztül visszatérnek Budapestre. A két fiatalember hazaérkezését szerdára várják.

ELHIZÁS ELLEN

egyedöli biztos szer a szakemberek és elsőrangú szaktekintélyek által teljesen ártalmatlan és biztos hatásúnak elismert

„VILFAN-TEA“

Teljesen ártalmatlan! Számítalan ellismerés Kapható az összes gyógyszer-tárakban és drogeriákban.

Előállító:

Mr. D. VILFAN GYÖGYSZERÉSZ Gyógyszervegyszeti Laboratórium ZÁGRÉB, ILICA 204 619

Bethlen után Klebelsberg

A budapesti „Magyarország” a magyar belpolitikai változásairól

Budapestről jelentik: A *Magyarország* feltűnést keltő cikkben foglalkozik azokkal a kombinációkkal, melyek a magyar miniszterelnök személyében beálló változásról szólnak. Az érdekes cikk a következőket mondja:

Hetek óta keringenek már bizonytalan eredetű és ismeretlen célzatu híresztelések nagy politikai változásokról, személyi és elvi cserékről.

A bizalmas információk rendszeresen kivétel nélkül egyetértenek abban, hogy *Bethlen István gróf miniszterelnök lemond és helyébe — Klebelsberg Kuno gróf kerül.* Ez a csere azután különféle egyéb változást hozna magával. Némelyek szerint a fajvédelemmel, mások szerint más pártmunkásokkal szövetkezik a kultuszminiszter, akinek már régóta kész miniszterlistája és kiszemelt segítőitársai vannak.

A pletykák, persze, arról is tudnak, milyen hadműveleteket végez Klebelsberg gróf főnökének hadállásai ellen, hogyan tért át az erősebben jobboldali orientációra, aminek kifejezésekként többször a nyilvánosság előtt is erősen keresztényesített beszédeket tartott. Részleteket tudnak arról az előhaladásról, amelyet Klebelsberg Kuno *felelős is, meg felelős,* a párt irányában is elért és amelynek céljainak Bethlen István óvatossága és körültekintő aláaknázása. Akik ezeknek a kombinációknak hitelt adnak, emlékeztetnek arra a rohamra, amelyet fél év előtt, Bethlen István gróf távozlása alatt, intézett a kultuszminiszter a miniszterelnöki pozíció meghódítására, amikor már félig-meddig kiosztásra is kerültek a Klebelsberg-kormány miniszteri tárcái.

A legérdekesebb a „beavatott információknak” az része, amely *Klebelsberg gróf és Gömbös Gyula* szövetkezéséről tud és sokan vannak, akik valószínűnek tartják, hogy éppen a fajvédőkkel való összeműködés oszlott el Klebelsberggel szemben minden agályt, amit esetleg felsőbb helyeken vele szemben tápláltak.

A volt novisadi ügyész tragédiája

Súlyos idegbajában követte el az öngyilkosságot Karácsonyi István

Szegedről jelentik: Karácsonyi István dr. volt novisadi ügyész tragikus halála jogászörökben nagy részvétet keltett. A kitűnő jogász már évek óta súlyos idegbajban szenvedett, amelyet akkor szerzett, amikor az imperiumváltáskor Magyarországra ment át. Hónapokat töltött el az egyik ideggyógyintézetben, majd ismét jelentkezett szolgálatlással. A szegedi törvényszéken csupán néhány alkalommal képviselte a vádat, mert a tárgyalás közben is többször roham vett rajta erő. Egy alkalommal megtörtént, hogy egy idegrohama után lerohant a Tisza partjára, zsebkésével felvágta a nyakát és a vízbe vetette magát. A közeli dolgozó halászsoknak sikerült kimenteni és a kórházba szállítani. Újabb hónapok teltek el, míg átvette a hivatalát, de a szegedi ügyészségen látták, hogy egészségi állapota még mindig nem állott helyre teljesen és hosszabb szabadságra küldték. Súlyos idegbajához az is hozzájárult, hogy bánatában az alkoholt adta magát. Állandóan feljárt a törvényszéki épületbe és nem tudta elviselni, hogy nem ülhet az ügyészi emelvényen.

Közben az igazságügyminisztertől nyugdíjaztatását kérték, ami újból súlyosította állapotát. Ekkor arra kérte a szegedi ügyvédi kamarát, hogy vegyék fel az ügyvédek sorába, betegségére való tekintettel azonban csak néhány héttel ezelőtt

hirdették ki az ügyvédek sorába való felvételét. Néhányszor megjelent még ezután a törvényszéki tárgyaló teremben, most már a védői emelvényen, de betegsége annyira elhatalmasodott rajta, hogy alig tudta tisztét ellátni. Karácsonyi István szerdán temetik.

Pofon az adótárgyaláson

Két évi fogházat kapott a bestiális apatini hajós

A novisadi semmitőszék tárgyalásai

A bánáti Krszturban 1920 július 7-én tárgyalta az adóketőbizottság a hadinyereségadókat. *Setyerov* Bogdán jómódu krszturi gazda elégedetlen volt a reá kivetett adóval s oly éktelen dühre lobbant, hogy az adóketőbizottság egyik tagjának, *Nalbaski* Szvetiszlávnak a bizottság tagjai előtt odakiáltotta:

— *Magyar kém!*

Alig hangzott el a súlyos vád, amikor *Malbaski* kétszer hatalmasan arcultverte *Setyerovot*. *Malbaski* *Setyerovot* rágalmazásért is feljelentette, aki viszont a tettelegesség miatt emelt vádat *Malbaski* ellen.

A velük kikindai törvényszék 1922 december 18-án tíz napi elzárásra és 1500 dinárra, illetve behajthatatlanság esetén 75 napi elzárásra ítélte *Setyerovot* és kötelezte 1965 dinár perkoltség megfizetésére. *Malbaskit* a bíróság 300 dinár pénzbüntetésre ítélte becsületsértés miatt.

A novisadi felelőbírói bíróság 1923 október 24-én *Setyerov* büntetését 3000 dinár pénzbüntetésre szállította le, *Malbaski* büntetését pedig helybenhagyta.

A novisadi semmitőszék keddi ülésén a bejelentett semmiségi panaszokat elutasította.

Ez év március 7-én a novisadi törvényszék *Tehr* Antal apatini hajóst két évi fogházra ítélte, mert múlt évi november 29-én *Staribecsejen*, a Tiszagáton bestiális módon erőszakot követett el egy tizenkét éves kisleányon. A novisadi felelőbírói bíróság június 17-én helybenhagyta az ítéletet és a novisadi semmitőszék kedden elutasította a beadott semmiségi panaszokat.

Franciaországban

korlátozták az idegenek tartózkodási jogát

Szükség esetén lezárják a francia határokat

Párisból jelentik: Egy hónapok óta tartó sajtókampánynak az eredménye az a rendelet, amely az idegeneknek franciaországi tartózkodásukat szabályozza, a *cartes d'identité-k* (tartózkodási engedélyek) kiadását megszorítja és olyan feltételekhez fűzi, amelyeknek megfelelni azok, akik dolgozni jönnek Franciaországba, csak a legkritikább esetben tudnak. A rendelet, amely már életbe is lépett, tulajdonképpen a munkát kereső külföldiek ellen irányul, akik, különösen az utóbbi időben, olyan tömegekben érkeztek Franciaországba, főleg Párisba, hogy a francia munkásság az utóbbi időben sűrűn jelentette be tiltakozását, egyik-másik helyen *sztrájkokkal* is fenyegetőzött, mert az egyre özönlő külföldi munkások térfoglalásában a francia munkásság existenciális érdekeinek veszélyeztetését látta.

A francia munkásság egyetemes tiltakozásának, a sajtó állásfoglalásának megett az eredmény. Megjelent az új rendelet, amelynek — a Páris felé igyekvő külföldi munkások szempontjából — egyik legsúlyosabb pontja az, amely arról szól, hogy *aki Párisban, vagy Franciaországban bárhol két hónappal tovább akar tartózkodni, — annak egy született francia kézesre van szüksége*, akinek a nevét, címét a rendőrségen

jelentkezéskor, be kell diktálnia. A *cartes d'identité* díja személyenként, az eddigi 12 frank helyett — 68 frank. Ha a külföldi munkás olyan szakmából való, amelynél Franciaországban a legminimálisabb munkanélküliség is mutatkozik, csak a munkügyi miniszter engedélyével maradhat francia területen. Az engedély kiadását megelőzőleg a rendőrségnek külön e célra megszervezett csoportja lefolytatja a szükséges nyomozást és csak ezután döntenek az engedély felől. Ez a rendőrségi vizsgálat néhány hétig eltart, ez idő alatt a kérvényező semmiféle munkát nem vállalhat, mert szigorúan tilos bárkét alkalmazni, akinek a *cartes d'identité* még nincs meg. Elutasítás esetén *nvolve napon belül el kell hagynia Franciaország területét.*

A rendeletben szó van a francia földön állandóan tartózkodni akaró *írókról, újságírókról, tudósokról, művészekről*, akiknek a francia kultuszminisztérium, vagy egy francia tudományos vagy újságírói testület igazoló okmányára adiak meg a tartózkodási engedélyt. Azok, akik ebbe a kategóriába tartoznak, az engedélyért a régi díjat fizetik.

A francia hatóságok remélik, hogy ezekkel a megszigorított intézkedésekkel sikerül, ha nem is teljesen megállítani, de legalább csökkenteni az idegen munkásság invázióját, amely az egyre nyomoztatóbb gazdasági viszonyok között, súlyos teherterelt jelent Franciaországnak. Ha azonban ez újabb rendeletnek kielégítő eredménye nem mutatkozik — *Franciaország is kénytelen lesz a végső eszközhöz nyulni és lezárja határait az idegen tömegek előtt.*

Büntény áldozata lett

Párisban egy budapesti tanár

Podgyászt és utlevélét megtalálták a párisi pályaudvaron

Nemrég megirtuk budapesti jelentés alapján, hogy dr. *Verő* Leó budapesti gimnáziumi tanár rejtélyes módon eltűnt. A harmincnyolc éves tanár Párisban volt szüneti francia tanfolyamra és szeptember 9-ikén kellett volna Budapestre visszaérkeznie. Családja érdeklődésére Párisból az a válasz érkezett, hogy dr. *Verő* Leó szeptember 7-ikén elutazott a francia fővárosból. Eleinte azt hitték, hogy *Verő* Párisból való elutazása után érthette valami baleset. Most azonban, mint Budapestről jelentik, olyan adatok merültek fel, amelyek kétségtelenné teszik, hogy dr. *Verő* Leó büntény áldozata lett Párisban.

A párisi rendőrség elsősorban az eltűntek közt kereste *Verő* Leó nevét, de ott nem találták. Abban a hotelben, ahol *Verő* lakott, megállapították, hogy a tanár kiegyenlítette a számláját és szeptember 5-én hagyta el Páris, nagyobb kirándulást tett a Loire mentén és 7-én este visszatért Párisba. A kirándulásra a Cook-féle utazási iroda motoros társaságjának indult el tizenkettőmagával. Kirándulás közben nem tűnhetett el *Verő*, mert ezt a Cook-iroda embere észrevette volna. Szeptember 7-én este hét órakor futott be a Cook-autóbusz a Madeleine-templom elé, ahol a kirándulótársaság tagjai leszállottak. Ekkor még dr. *Verő* Leó is közöttük volt.

A család egyik tagja, aki Párisba utazott, hogy a rendőrség munkájában maga is részt vegyen, a Gare de l'Est-re ment, ahonnan *Verő*nek szeptember 7-én az éjjeli tizenegy órakor induló vonat kellett volna elutaznia. A pályaudvar ruhatárában a tanár rokona ráismert az eltűntnek egyik podgyászára. Fölnyitották és megtalálták benne *Verő* iratait az utlevéllel együtt.

Nagyon valószínű tehát, hogy a tanár a kirándulásról visszajövet, maga vitte ki egyik bőröndjét a pályaudvarra, ott letette és a kisebbik podgyászt magánál tartva, még néhány órát a párisi

boulevardon akart eltölteni. A balesetnek vagy a bünténynek tehát azután kellett megtörténnie, hogy *Verő* a Madeleine-t, illetve a Gare de l'Est-et elhagyta, vagyis szeptember 7-én este. Annyi tény, hogy a szerencsétlen ember szeptember 7-én este tizenegy órakor nem utazott el.

A párisi nyomozó hatóságok abban az irányban nyomoznak, hogy nem került-e *Verő* banditák kezébe.

A Newyorki World

Apponyiról

„A középeurópai államférfiak doyenje”

A newyorki *World* érdekes tudósítást ír a Népszövetség genfi ülésének egyikéről:

„Magas, szikár, de 79 éve ellenére is egyenes alakjával a magyarországi *Apponyi* gróf, a középeurópai államférfiak doyenje s egykor a balkáni intrikák viharadara, a leszerelés mellett szólalt fel a Népszövetség mai ülésén.

Mikor a legyőzött népek ügyéről szólva, azt említette, hogy a nemzeteknek őszintén kell beszélniök, fűlsikettítő tapsokat kapott, de amikor Közép-Európa mai helyzetéről elmondott némely őszinte igazságot, szavait nyomozó csöndben hallgatták végig.

De *Leon*, a spanyol delegátus beadott egy indítványt a biztonsági szerződés ügyében s azt javasolta, hogy a Népszövetség tanulmányozza ezt a kérdést oly formában, hogy regionális szerződések helyett nem lehetne-e az egész világra kiterjedő megegyezéseket létrehozni a genfi jegyzőkönyv elvei alapján?

Ezzel szemben *Apponyi* azt indítványozta, hogy a Népszövetség haladéktalanul tegye meg az előkészítő intézkedéseket a leszerelési értekezlet ügyében, hogy az értekezlet azonnal összejöhessen, mihelyt a Népszövetség úgy látja, hogy a biztonság feltételei teljesítve vannak.

Apponyi indítványának köszönhető, hogy a Népszövetség készenlétben fog állni a leszerelési konferenciára, míg a spanyol indítványban nem volt semmi javaslat az előkészítő munkálatok megindítására.”

33.6 millió shilling

az osztrák költségvetés feleslege

Bécsből jelentik: A minisztertanács pénzügyi és költségvetési bizottsága kedden kezdte el tárgyalni az 1926. évi költségvetést, amely 85.3 millió shilling deficitet mutat ki, mert a beruházási költségeket is felvették a budgetbe. A beruházásra előirányzott összeg 120.9 millió shilling, amely tétel leszámításával a költségvetés 33.6 millió shilling felesleget mutat.

Ahrer pénzügyminiszter a budget ismertetése során kijelentette, hogy a költségvetést kedvezőnek tartja, mert ez biztos jele az állami pénzügyek javulásának és egyensúlyának. Rámutatott arra, hogy a külföldi bizalma kezd visszatérni, ami az idegen hitelek beözönlésében nyilvánul meg.

Boxberger Bad-Kissingen

Alapítva 1711-ben.

RISSINGE II LAPDACSOK

SOVÁNYÍTÓTABLETTÁK

a legjobb szer székszorulás és hizás ellen. Kapható minden gyógyszerárban Subotički lerakat: 4674

HERCZL JENŐ DROGERIA

Aleksandrova ulica 1.

S. H. S. Főlerakat:

„ISIS“ D. D. Zagreb-Beograd

HIREK

A nyomorék

A fehér hajó zakatolva sietett felénk, míg szirénája jajgatva futott végig a habokon. Mindjárt beszállunk. Az utasok között nagy a készülődés. A mozgó tömegben csak öt látom a pupost. Nem volt más senki, csak ő és én. Arca sápadt, beesett, nagy szeméit türelmetlenül szegezte a közlegő hajó felé és kezében görcsösen szorongatta utipodgyászát — egy piaci kosarat. Nem volt kora, lehetett 20 vagy 35 éves nő. Pupján a ruhaszövege erősen megfeszült s lélegzete lassan himbálta az egész testét. Talán fáradt volt, hisz a nyomorékok gyengébbek mint mi! A másik kezében rojtos kendőt ölelt magához, talán az egész világon nem állt olyan közel hozzá senki, mint ez a kendő?

A hajó befutott. A tömeg megindult és kíméletlen az elsőségért. Ő meg én, a végén commogunk, válla meg-megrándul a súly alatt. Szeretnék segíteni neki — most, most — átvesszem a csomagját — elkérem tőle — szólok hozzá meleg hangon — sajnálom. Visszanéz, a tekintete rideg — nem szólok semmit.

Ő a fedélzetre megy én utána, a közlemben foglalok helyet. A nagy kendőt és kosarát rakja és nagyot sóhajt. A sóhajtást a szívemben éreztem és szerettem volna megsimogatni a pupját mert talán fájt neki — vagy szokásból sóhajtott?

Egyre nézem. Hát mégis csak nő! Ha nyomorék is, de szíve van, melyben talán egy férfi képét őrzí titokban, aki vel se találkoztam és nem is fog soha. Szája talán meleg és nem ismeri a csók ízét? Még se tapadt rá két fekete szem, melytől megvonaglott a teste és derekát nem ölelte át a zsibbadás, mikor a férfi vágyát érezte? Nem volt még izgalmas órája, mikor a boldogság lángjai össze csaptak fölötte?

Nő és mégsem az. Ember, törött ember, kit a sors rosszul forrasztott össze. Kit az élet pozdorjáról, mindég félre löknek. Szégyetnem magam. Kezdem zugolódni, kezdem békülni a sorssal.

Hűvös levegőáram csapott le ránk. A pupos megrázkódott, kendőjét levette csomagjáról és beburkolta, elrejtette magát. Nagy töprengéseimre felelt?

A nyitott kosárban, ráncos szilvatömeg kéklent, melynek tetején, selyempapírba burkolt bábu feküdt. Kinek viheti? Van kis huga? Talán szolgál? Vagy uram Isten, talán csak nem?... Rá nézek, arcizmai valami gögös vonásokba húzódtak. Felelt?

A habok halk panasszal válaszoltak a gép zakatolására.

Élet, zai salak... emberek, rossz emberek! Talán egy nyári estén, egy borgözös suhanc... csak úgy... egy alkalomra, ... beszámíthatatlanságban... és többé soha!

Néma kérdésekre, sok, sok néma felelet. A sziréna panaszokozva jelzi a megérkezést.

A nyomorék szemében felcsillanó öröm, firkészve kutat a várakozó tömegben. Követem. Podgyászát könnyedséggel kapja föl és szerénytelenül tör magának utat.

Egy 6-7 év körüli kislány fut lelken-dezve eléje: anyám! és két parányi keze, szeretettel tapad a pup köré. Anyám! A tiszta csengő, tul kjabál mindent. Szédülök. Már nem szánakozom többé. Az előbbi hang, szeretetből szőtt zenéje zsang-zsang a fülembé, hullámszik a lezsong-bong a fülembé, hullámszik a levegőbe, eltakar mindent amicsunya, ami Megindulok város felé, valami nyom, fáj. Kiabálni szeretnék, hogy Isten nézd, hisz én, én vagyok a nyomorék!

K. Végh Vilma.

— **Alekszijevis Mita és Zsivkovics Ljuba Somborban, Subotícán és Sentán.** Szomborból jelentik: Alekszijevis Mita beogradi kerületi főispán és Zsivkovics Ljuba, az országos radikális párt elnöke kedden délután Somborba érkezett. Előbb a vármegyeházán, majd a városházán ünnepélyesen fogadták őket, este pedig a Ratar-vendéglőben szűkebbkörű bankett volt tiszteletükre. Alekszijevis főispán szerdán részt vesz Bácsmegeye rendkívüli közgyűlésén, majd a két politikus Szubotícára utazik, ahonnan Szentára folytatják az utat. A két politikus vajdasági körutja összefüggésben van a radikális párt beogradi új klubhelyiségének felépítése érdekében megindított társadalmi akcióval.

— **Bácsmegeye állandó választmányának ülése.** Szomborból jelentik: Bácsmegeye állandó választmánya kedden délelőtt ülést tartott, amelyen a szerdán megtartandó rendkívüli megyei közgyűlés tárgysorozatát vitatták meg. A választmány a közgyűlés elé kerülő valamennyi javaslatot változtatás nélkül elfogadta.

— **A szuboticiai bunyevác nők is megünnepelik a horvát királyság mil-léniümát.** Október 4-én ünnepli meg a szuboticiai bunyevác jótékony nőegylet a Katholikus Egylet közreműködésével a horvát királyság ezeréves fennállásának emlékűnépét. Délelőtt a Szent Teréz templomban Te Deum lesz, délután a Katholikus Körben akadémia, este nyolc órai kezdettel pedig díszelőadás a Városi Színházban.

— **Cankov Rómába utazik.** Beogradból jelentik: Szófiából érkező jelentések szerint Cankov bolgár miniszterelnök a legközelebbi napokban Rómába utazik. Az utazás beogradi politikai körökben a legkülönbözőbb kombinációkra ad alkalmat. Hivatalosan úgy magyarázzák az utazást, hogy Cankov Mussolini miniszterelnökkel meg akarja ismertetni Bulgária politikai céljait.

— **Megalakult az új albán kormány.** Tiranából jelentik: Achmed Zogu bég hétfőn megalakította új kormányát. Az új kormány elnöke Achmed Zogu bég, külügyminisztere Tutulain, aki eddig az igazságügyi tárcát töltötte be, belügy- és építésügyi miniszter Mufa Juka volt skadari főispán, pénzügyminiszter Sulejman Starov. A többi tárcát csak a legközelebbi napokban fogják betölteni.

— **Radonics képviselőt megoperálták.** Radonics Jován dr. szuboticiai radikális képviselő, aki már hosszabb ideje betegeskedett, a napokban Bécsben könnyebb operációt hajtottak végre. A műtét kitűnően sikerült és Radonics képviselő a jövő vasárnap már visszatérhet Beogradba.

— **A sentai főjegyző szabadságon.** Szentáról jelentik: Vuics Szvetozár városi főjegyző ügyvédi tanulmányának befejezése céljából negyven napi tanulmányi szabadságot kapott a városi tanácstól. Szabadságideje alatt Zavisics Koszta városi jegyző fogja helyettesíteni.

— **A moszuli-kérdés a hágai nemzetközi ítélőszék előtt.** Hágából jelentik: A hágai nemzetközi ítélőszék október 22-ikén ül össze, hogy a Moszuli-kérdésben Anglia és Törökország közt felmerült viszály ügyéről tárgyaljon.

— **Megtalálták egy negyvenéves év előtti ősember koponyáját.** Erfurtból jelentik: Az ehrlingsdorfi kőbányában a weimari múzeum megbízásából folyt ásatási munkálatok során egy hamurétegben mintegy negyvenéves éves emberkoponyát találtak, amelyet átszállítottak a weimari ókori múzeumba.

— **Repülőhadgyakorlatok Észak-Olaszországban.** Milanóból jelentik: Milano—Torino—Alessandria körzetében háromszáz repülőgép tartott határmenti gyakorlatot. Száz vörös és kétszáz kék repülőgép került szembe egymással. Repülő újságírók követték a hadat, amely a Corriere della Sera szerint is első ízűt adja a légi háború jelentőségének. A rádiótelegráf ezeken a repülőgépeken ezuttal először szerepelt mint haditényező.

— **Építőmesterek és munkások harca Szentán.** Szentáról jelentik: Az építőmesterek és az építőmunkások között már hónapok óta elkeseredett harc folyik. Az építőmesterek az 1884-iki törvényre hivatkozva, megakarják akadályozni, hogy akinek nincs építőmesteri minősítése, ne vállalkozhasson és végezhesen el építkezést, sőt javítást sem. Az építőmunkások, akik körülbelül százhuszan vannak, ezzel szemben ragaszkodnak ahhoz, hogy önálló munkát vállalhassanak. Minthogy az építőmunkások már több ízben zaklatásnak voltak kitéve, felkérték Sztrilics Béla képviselőt, hogy érdekükben járjon el, egyúttal az ipartestülethez fordultak védelemért. Az ipartestület elnöke, Schramm Nándor ez ügyben rendkívüli ipartestületi ülést hívott össze, melyen elhatározták, hogy az építőmesterek és építőmunkások közti konfliktust az építőmesterek bevonásával fogják rendezni.

— **Letartóztatták a perzsi szovjetkövetség személyzetét.** Londonból jelentik: A Chicago Tribune teheráni jelentése szerint a perzsa hatóságok igen sok orosz letartóztattak, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy összeköttetésben állnak a szovjettel. A katonai hatóságok letartóztatták az orosz követség szikratáviratát, továbbá a követség szolgálatában álló nyomdászokat, akiket azzal vádolnak, hogy ők állították elő a kommunista propaganda-iratokat. A követség valamennyi alkalmazottját kihallgatás végett előállították, akik közül harmincat előzetes őrizetbe vettek. A követség előtt szolgálatot teljesítő rendőr-őrszemeket perzsa katonákkal erősítették meg.

— **A cseh független szocialisták be-lépnek a kommunista pártba.** Prágából jelentik: A független szocialista párt kongresszusa, amelyen 110 delegátus vett részt, részletes vita után elhatározta, hogy kilép a II. Internacionáléból és belép a III. Internacionáléba, egyúttal csatlakozik a csehszlovákiai kommunista párthoz.

— **Még mindig nem találták meg Gavanszki Koszta szrbobrani földbirtokos holttestét.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Danubius regattaház titokzatos öngyilkosságnak, Gavanszki Koszta, szrbobrani földbirtokos holttestét még ezideig nem sikerült megtalálni. Most vált ismeretessé annak a bucsulevélnék némelyik részlete, amelyet Gavanszki vejehez, Manojlovics Gábor földbirtokoshoz intézett, amelyben bejelenti, hogy nyolcszáznegyvenéves dinár adóssága miatt menekül a halálba és közli családjával, hogy ne is keressék, mert ugysem akadnak rá. Ebből a körülményből a noviszadi rendőrség azt következteti, hogy Gavanszki a regattaház ugródeszkáján bizonyára nehéz követet kötött lábához és amikor föbelőtte magát és a Dunába fordult, a kövek lehúzták és ez lesz az oka annak, hogy nem került a holtteste felszínre.

— **Kiöntött a Jang Ce Kiang és ötszázhatvan embert elpusztított.** Pekingi jelentések szerint a Jang Ce Kiang déli főgátját az ár keresztülötte és ezeröttszáz négyzetkilométernyi terület került víz alá. Az áradás a legnagyobb, amely 1787 óta előfordult. Több mint kétfélmillió ember vált hajléktalanná. Ötszázhatvan emberélet esett eddig áldozatul.

— **Megtalálták az elsüllyedt S. 51. tengeralattjárót.** Newyorkból jelentik: Young-London kikötőjéből több cirkáló indult ki a szerencsétlenség színhelyére, ahol szombaton az S 51. tengeralattjáró elsüllyedt. A cirkálóknak sikerült a tengeralattjárót megtalálni és a mentési munkálatokat már megkezdték. A buvárok a vontatóköteleket már elhelyezték az elsüllyedt hajón, amelyet kedden kiemelnek a tenger fenekéről. A buvárok kopogtatására a tengeralattjáró legénysége semmi választ nem adott és nincs semmi remény arra, hogy a szerencsétlenül járt matrózokat életben találják.

— **Felmentés királysértés vádjától.** Csezlarev Drága kumáni földművest azzal vádolta a novisadi állományegység, hogy 1923 június 16-án királysértést követett el. A novisadi kerületi törvényszék bizonyítékok hiányában kedden felmentette a vádlottat.

— **Egy kistiu meggyilkolt anyját átkarolva aludt tovább a gyilkosság után.** Miskolcra jelentik: Kedden hajnalban véres szerelmi tragédia játszódott le Miskolcon. Guth József lakatossegéd hónapokkal ezelőtt megismerkedett Kovács Máriával, akinek egy kis négyéves fiacskája is volt. Az ismerkedésből szerelem fejlődött és már házasságot terveztek, amikor a leány megtudta, hogy Guth szülői rossz szemmel nézik a dolgot és mindent elkövetnek a házasság megakadályozására. Kovács Mária szakítani akart Guth Józseffel és emiatt gyakori volt közöttük a civakodás. Vasárnap este ismét meglátogatta Guth József Kovács Máriát és újra veszekedés támadt a szerelmesek között. A vitatkozás hevében Guth József revolvert rántott és rálőtt az ágyban fekvő Kovács Máriára. A golyó az orrcsonton keresztül hatolt a leány agyába, amelyet szétromosolt. A szerencsétlen leány azonnal meghalt. Guth József önként jelentkezett a rendőrségen, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre. Kovács Mária négyéves fiacskája, aki nem ébredt fel a lövés zajára, még ekkor is nyugodtan aludt meggyilkolt anyja mellett és karjával átölelve tartotta. A fiacskát csak hosszú ébresztgetés után sikerült felkelteni s ekkor tudta meg, hogy mi történt anyjával.

— **Meglopta az anyját.** Noviszadról jelentik: Ilits Vojiszláv szremszki-karloveci fiatalembert egy detektiv ma Noviszadon előállította, mert gyanusnak tűnt fel. Miután nem tudta magát igazolni, megmotozták és zsebében egy álkulcsot találtak. Ilits beismerte, hogy anyja szekrényét az álkulccsal kinyitotta és onnan több száz dinárt lopott el és ezzel a pénzzel Noviszadra szökött. A rendőrség őrizetbe vette.

— **Szökött feyencnöt fogott el a noviszadi rendőrség.** Noviszadról jelentik: Czvetkovics Milka gracsacsi (likai) aszszonyt falujában egy kutya megharapta, mire a noviszadi Pasteur-intézetbe utalták, ahol hétfőn felvételre jelentkezett. Czvetkovics Milka egy vendégfogadóban szállt meg és amikor a bejelentési lapját a rendőrség nyilvántartó hivatala megkapta, megállapította, hogy Czvetkovics Milka gyilkosság miatt tizenhét évi fegyházra van ítélve és a goszpicsi törvényszék a fogházból megszököt nőt körözteti. Letartóztatták és mihelyt a Pasteur-kezelése befejeződik, átkísérik a goszpicsi bírósághoz.

— **Felmentettek egy gyilkossági kísérlettel vádolt gospodincei aszta-loszt.** Noviszadról jelentik: Ez év február 25-én éjjel Tatarski Svetozár gospodincei gazda kiment az istállójába, ahol valaki orvul megtámadta és késsel nyakszirtén szurta. A csendőrség Vladisavljevics Ilija gospodincei aszta-loszt gyanúsította a gyilkosság kísérletével és ezért letartóztatta. A noviszadi törvényszék a kedden megtartott tárgyaláson Vladisavljevics bizonyítékok hiányában felmentette. Az ügyész felebbezett.

— **A francia kormány támogatja a bányamunkások bérköveteléseit.** Párisból jelentik: Laval közmunka-miniszter tegnap fogadta a bányamunkások északfranciaországi megbízottait, akik a minisztert tüzetesen tájékoztatták az ottani bányákban uralkodó megélhetési viszonyokról és a bérekről. Tudvalevőleg néhány nap előtt egyezkedő tárgyalások voltak a bányászok és bányatulajdonosok között, de nem vezettek eredményre, mert a bányászok azt követelik, hogy a husz százalékos drágasági pótlékok emeljék föl negyven százalékra. A közmunka-miniszter a bányászok küldöttsége után a bányatulajdonosok képviselőit fogadta, akiket figyelmeztetett arra, hogy a kormány minden tőle telhetőt hajlandó megtenni a bányák érdekében, de elvárja, hogy a bányászoknak az egyre növekvő drágaság miatt adjanak újabb drágasági pótlékokat. Élénk vita fejlődött ki a bányatulajdonosok és a miniszter között és a vége az volt, hogy hajlandók teljesíteni a munkások követelését.

— **A zagrebi Kolo-dalegyelet hangversenyt rendezett Zürichben.** A zagrebi Kolo-dalegyesület vasárnap hangversenyt rendezett Zürichben. A hangversenyen megjelent Radics István feleségével és dr. Krnyevics szociálpolitikai államtitkár. Radics István elhalasztotta párisi útját és Milánón át október 1-én visszatér Zagrebba.

— **Szathmáry Géza tábornok meghalt.** Nyitráról jelentik: Vasárnap Nyitrán meghalt Szathmáry Géza nyugalmazott vezérőrnagy, a lugosi volt honvédezed parancsnoka. Neve a háborúban akkor vált ismertté, amikor 1915 március 19-én honvédei élén kirohant az ostromlott Przemysli várból. Az ezredes, aki pusztán könnyű sétabattal felfegyverkezve vezette rohamra katonáit, sebesülten orosz fogságba került, ahonnan csak 1917 végén került haza megrongált egészséggel. Nyomban szolgálatra jelentkezett és csakhamar tábornokká léptették elő. A forradalom Pozsonyba érte és azóta is Csehszlovákiában élt.

— **Elhalasztották a zagrebi kulturtörténelmi kiállítás megnyitását.** Zagreből jelentik: A zagrebi kulturtörténelmi kiállítást az eredeti terv szerint október 4-én akarták megnyitni. A kiállítás rendezése közbejött technikai akadályok miatt a megnyitást október 11-ére halasztotta.

— **Novemberben nyílik meg Noviszadon a bírósági kezelőtiszt tanfolyam.** Noviszadról jelentik: Dr. Radics Lázár, az igazságügyminisztérium vajdasági osztályfőnöke néhány hét előtti noviszadi látogatása alkalmával bejelentette, hogy Noviszadon, a vajdasági bíróságok számára rövidesen bírósági kezelőtiszt tanfolyam nyílik meg. Dr. Radics osztályfőnök most arról értesítette dr. Belajdzsics Vladimir törvényszéki elnököt, hogy Noviszadon november első napjaiban már megnyílik a kezelőtiszt tanfolyam. A tanfolyam, amelyre a Vajdaság minden részéből jelentkeztek résztvevők, hat hétig fog tartani. A tanfolyam hallgatói délelőtt a noviszadi kerületi törvényszék kezelőtisztjével mellett lesznek gyakorlati szolgáltatásra beosztva. Délután lesznek az előadások, amelyekben dr. Belajdzsics Vladimir törvényszéki elnök a polgári perrendtartást, dr. Pavlovics Steván államügyész a büntető perrendtartást és dr. Brankovics Lázár semmitörvényszéki elnöki titkár a bírósági ügykezelést fogja tanítani. December közepén lesznek a vizsgák és azok, akik a követelményeknek megfelelnek, rövidesen bírósági kezelőtiszttekké lesznek kinevezve. Jövő év elején Noviszadon telekkönyvi tanfolyam nyílik meg.

— **A »Három a kislány« Apatinban.** A palánkai műkedvelők szombaton és vasárnap este adták elő az apatini Önkéntes Tűzoltók közreműködésével nagy sikerrel a »Három a kislány« című operettet német nyelven. Mindkét előadást reggelig tartó tánc követte.

Kivégezték Simán Endre gyilkosát

Luxics beszédet akart intézni a bírósághoz

Budapestről jelentik: A gyűjtőfogház udvarán kedden reggel kilenc órakor végrehajtották a halálos ítéletet Luxics Józsefen. Az ítélet végrehajtását Gold Károly végezte, aki kilenc előtt tíz perccel érkezett a fogház udvarára és előkészítette a köteleket és hurkokat. A bíróság pont kilenckor jelent meg az udvarban és dr. Heppes Ferenc ügyész nyomban kiadta a parancsot:

— Vezessék elő a halálra ítéltet!

Négy börtönőr megy be Luxicsért, aki sápadtan ül a siralomház asztala mellett. Nyugodtan fogadja az öröket, feláll és köztük kifelé indul. A fogház folyosóján azonban hirtelen elveszti önuralmát, sírva fakad, megfogja az öröket, könyörög nekik, ne vigyék meghalni, mert nagyon szeretne élni. A fogházudvarra nyíló aitonál egészen rabja a halálfélelemnek és izgatottan kérdezi az öröktől: nem lehetne-e valamit csinálni. Az udvaron kissé megnyugszik és feszes állásban áll a bíróság asztala előtt. A szájaszéle remeg és fogait állandóan idegesen összeharapja.

— Állami ítéletvégrehajtó, — mondja az ügyész — teljesítse kötelességét.

Luxics megfordul a két hóhérre, fogja már a két karját. Luxics lép egyet az akasztófa felé, oda nyújtja két kezét a hóhérnak, elmosolyodik és nagyon halkán azt mondja:

— **Megkezdődött a sveti-naumi határkiigazítás.** Beogradból jelentik: A külügyminisztériumhoz érkezett jelentés szerint a Sv.-Naum kolostor közelében, ahol a nagykövetség konferenciája tudvalevően határrendezést rendelt el a SHS királyság javára, az új határ kijelölésének munkálatait megkezdték.

— **A városok nemzetközi kongresszusa megnyílt Párisban.** Párisból jelentik: A városok nemzetközi kongresszusát megnyitották. A kongresszuson többek közt Schramek francia belügyminiszter is beszédet mondott.

— **A Steier-autóművek négyezer munkást kizártak.** Bécsből jelentik: A Steier-autó-művek négyezer munkást kizártak, mert a munkások tüntettek az üzemi tanács tagjai mellett. A tüntető munkások behatoltak az igazgatói irodába és ott erőszakosan viselkedtek s azért határozta el a gyár kizárásukat.

— **A budapesti Tábla megsemmisítette a Boross László ellen hozott törvényszéki ítéletet.** Budapestről jelentik: Az ítéletábla kedden tárgyalta Boross Lászlónak, az Esti Kurir felelős szerkesztőjének sajtópörét, amelyet a Szózat című lap indított ellene. Boross ugyanis azt írta lapjában, hogy a Szózat pártfogolja azokat, akik a bombamerényleteket tervezik és végrehajtják és a Szózat cikkei buzdítják cselekedetre a bombamerényelőket és megakadályozzák a konszolidációt. A törvényszék tudvalevően nem engedte meg a valódiság bizonyítását és Boross hat heti fogházra és ötmillió korona pénzbüntetésre ítélte. A tábla a keddi tárgyaláson megsemmisítette az ítéletet, elrendelte a valódiság bizonyítását és a Szózat negyvennyolc cikkének felolvasását. A tárgyalást ezután elhalasztották.

— **A becsületes megtaláló,** Berchtesgadenben, az ismert világfürdőben, kellemetlen baleset érte egy angol diplomatának a feleségét: elvesztette pénztárcáját, amelyben 20.000 svéd frank volt. A hölgy a rendőrségre sietett, ahol bejelentette kárát, onnan azonban néhány óra múlva már értesítették, hogy a pénztárca megkerült, a pénz megvan. Az angol hölgy örömmel hallotta a kellemes hírt és mikor meghallotta, hogy a becsületes megtaláló egy szegény uccsapról, magához hívatta, kedvesen fogadta, hálásan megköszönte becsületes-

— **Még előbb szeretnék valamit mondani...**

A hóhér nem felel, gyorsan hurkolják rá kezére-lábára a köteleket és felállítják a zsámolyra. A hóhér elindul a létrán felfelé.

Luxics József most megszólal. A bíróra néz és azt mondja:

— **Volna még egy szóm. Szabad?**

A bíró elhárító mozdulatot tesz a kezével:

— **Nem. Nincs semmi értelme.**

A hóhér felért a létrán. Ráeszi a hurkot Luxics nyakára. A hurok nagyon vékony. Hurokkal a nyakán hátrafordul a pap felé a halálraítélt és tisztán, esengő hangon mondja:

— **Imádkozzék az áldozatok lelkéért.**

Ebben a pillanatban feszültni kezd a hurok. Luxics újra a bíróság felé néz és félig már beléfojtott hangon azt mondja:

— **Isten velük.**

A következő pillanatban a zsámolyt kirántják a lába alól és Gold Károly két kezével befogja a szemét. Luxics József melle nagyot hullámzik, azután percekig nem mozdul. A hóhér fehér kendőjével letörli és befödi az ernyedten lógó test arcát. Leveszi puha kalapiját és odaáll az ügyész elé:

— **Tisztelettel jelentem: az ítéletet végrehajtottam.**

ségét, leültette asztalához és megkínálta egy pohár sörrel. Az uccsaprónak jól esett a pohár sör és várta a — folytatást. A borralalót. De csalódott. Az angol hölgy egyáltalán nem látszott hajlandónak a becsületes megtalálót a pohár sörön és a nyájas mosolvon kívül mással is megjutalmazni. Az uccsapró erre nagy haragra lobbant és megelégedve az »illik, nem illik« szigorú szabályairól, a kiűrtett söröskancsót a ladyhez vágta. Persze nagy botrány lett. Az uccsapró a rendőrség elé került, amely 14 napi fogházra ítélte. Amde a bíróság viszont a ladyt kötelezte, hogy a megtalálónak 2000 frankot fizessen. Ennyit szab meg a törvény. A ladynek az összeget le is kellett fizetnie. Az angol hölgy férje nagyon restelte felesége fukarságát és a 2000 frankot még 2000 frankkal toldotta meg. A becsületes megtaláló pedig ezek után hálásan gondol a pillanatra, amelyben az az ötlete támadt, hogy a söröskorsót a ladyhez vágja.

— **Letartóztatták a volt budapesti román követet.** Budapestről jelentik: A Wiener Allgemeine Zeitung értesülése szerint Duca román külügyminiszter, a mikor megkísérelte megszerezni az erdélyi magyar telepéseknek a Népszövetség elé szánt adatait, a magyar kormány egyik állítólagos memorandumát vásárolta meg, amelyről illetékes magyar helyen megállapították, hogy hamisítvány. Duca az okmányt egy Rozesti Birnou Chapin nevű szélhámostól vette 2500 dollárért. A hamis okmányból kifolyólag dr. Erdélyi János volt budapesti román követet és Hevesi Józsefet, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara alelnökét letartóztatták.

— **Katakombát találtak Radnán.** Kolozsvárról jelentik: A radnai régi templomot, amely a benedekrendiek temploma volt a XII. században, most tatarozzák. A tatarozási munkálatok során a bal torony romjai alatt egy jó állapotban maradt katakombára bukkantak, amelyben több száz emberi csontvázat találtak.

— **Leon Bourgeois volt francia miniszterelnök meghalt.** Párisból jelentik: Leon Bourgeois szenátor, volt miniszterelnök kedden hetvenegy éves korában meghalt. Bourgeois 1888—1895-ig képviselő volt, 1895-től kezdve szenátor, 1895—96-ban miniszterelnök, két ízben köztársasági elnökjelölt. 1920-ban Nobel-díjat nyert békepolitikájáért.

— **Angol ujsághír Mussolini súlyos betegségéről.** Londonból jelentik: A Daily Mail azzal a fantasztikus hírrel lepi meg közönségét, hogy Mussolini ajánlatot tett Oroszországnak egy szövetségre, amelybe Németországot is szeretné belevonni és erre több ízben kísérletet tett. A célja ezzel az, hogy Németországot az utolsó pillanatban is, miután már bejelentette, hogy részt vesz a külügyminiszteri konferencián, rábíroja, hogy ne írja alá a biztonsági paktumot. Mussolininek ez a viselkedése nem magyarázható meg másképpen, — írja a Daily Mail — mint teljes testi és lelki összeroppanásával, mert az olasz miniszterelnök súlyos beteg. Epileptikus rohamai vannak, ugyanabban a betegségben szenved, mint amely Lenin halálát okozta.

— **A bolgár menekültek áttelepítése.** Beogradból jelentik: A bolgár kormány, mint ismeretes, lépéseket tett a beogradi kormánytól, hogy a bolgár menekülteket távolítsák el a bolgár határ közeléből. Ezek az áttelepítések már megkezdődtek és a bolgár menekülteket a délszerbiai Videnza és Kisunica községekben helyezik el.

— **Maharadzsza meghalt, éljen a maharadzsza.** A kashmiri maharadzsza Pratap Singh halálával örököse, a huszonkilencéves Hari Singh, az elmúlt szezon egyik legnagyobb botrányának hőse került uralomra. 1923-ban, európai utazása idején Mrs. Robinson volt a kedvese, aki a fiatal rajah-t botránytól való féltelme alapján barátai segítségével megszarolta, azon a címen, hogy a pénz férje hallgatásának díja. A pénz felvétele egy londoni bankban jelentkezett, de kiderült, hogy az összeget más valaki felvette. A pör így a férj és a bank között indult meg, de egye-bonyolódván, a piszkos hullámok egészen a már akkor régen Kashmirban tartózkodó indiai hercegig eljutottak, akit a főtárgyalásra meg is idézték Londonba, de nem jelent meg. Oly feszültséget idézett elő ez az eset Kashmirban, hogy félő volt, hogy az akkor uralkodó igen szigorú Pratap Singh megfosztja unokaöccsét a tönöröklés jogától, amiért előkelő kasztbéli léttére idegen nővel kompromittálta nevét. Hari Singh most mégis uralkodó lett.

— **Kilencméteres cápát fogtak az Atlanti Óceánban.** A hamburgi állami halászati hivatal jelentése szerint Cuxhavenben szeptember 16-án egy halászgözös ritka zsákmánnyal kötött ki. Egy óriás cápát sikerült fognia, amely egyike az eddigi följegyzések alapján a legnagyobb példányoknak. Az óriás cápa, amely a »heringcápák« osztályába tartozik, a többi cápafajokkal ellentétben nem ragadozó és ezért nincsenek is éles fogsorai, az állkapcsai a bálnához hasonlítanak. Az óriás cápa csak az Atlanti Óceánban él, Izland és Norvégia közelében és olyan ritkán fordul elő, hogy az utóbbi husz esztendő alatt csak tizenkét példányt sikerült elfogni. A most fogott óriás cápát Izland mellett fogták és pedig úgy, hogy a feje akadt meg a gözös által vont hálóban. Az óriási állat hossza pontosan 860 centiméter, a fejének átmérője 163 centiméter. A hátuszója 119 centiméter, a farkuszója 122 centiméter hosszú. A súlya 10.000 font s csak egyedül a mája 1500 fontot nyomott. Az óriási állat bőrét most kitömik és valamelyik németországi múzeumban helyezik el.

— **Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készít Tolstojeva (Óder-u.) 21.**

— **Schober bécsi rendőrfőnök tárgyalása Bauer Ottóval.** Bécsből jelentik: Schober bécsi rendőrfőnök kedden megjelent a parlament épületében és hosszasan tárgyalt dr. Bauer Ottóval. A tárgyalások hír szerint összefüggésben állnak a magyarországi kommunista pörrel, amellyel kapcsolatban a magyar hatóságok megállapították, hogy a Magyarországra irányuló kommunista agitáció Bécsből indult ki.

— **Automobilos banditák rablómerénylete egy newyorki színész ellen.** Newyorkból jelentik: Vakmerő rablótámadás történt az elmúlt éjjel Miss T. Bayes operettszínész ellen. Amint a művész előadás után automobiljában lakása felé tartott, az egyik Westend Avenuen egy automobil száguldott vele szemben, amelyben hat revolveres férfi ült. Az automobil a művész gépkocsija mellett hirtelen megállt és a hat férfi revolverét a soffőre és a művésznőre szegezve, az utóbbit arra akarta kényszeríteni, hogy ékszerait és pénzét adja át. A járókelők az automobilhoz rohantak, mire a banditák vad lövöldözésbe kezdtek és a soffőrt, a művésznőt és az egyik járókelőt súlyosan megsebesítették, majd mielőtt a rendőrök odaértek volna, automobiljukkal elszáguldottak.

— **Orvosi hír.** Szilasi László dr. orvos rendeléseit Novisadon, Jevrejska ul. 4. sz. alatt október 1-én megkezdte urologia-sebész (vese, húgycső) betegek részére.

Chevrolet autók eladó. Megtekinthetők Weigand garageban Subotica.

— **Ellopott gyöngyösor.** Budapestről jelentik: Hétfőn egy bécsi mérnök felesége érkezett Budapestre és a pályaudvaron észrevette, hogy bőröndjéből eltűnt egy hatvan ezer silling értékű gyöngyösor. Feljelentést tett a rendőrségnek, amely erélyes nyomozást indított.

SPORT

●●●

A spanyol csapat csalódást keltett Bécsben. Bécsből jelentik: A spanyolok vasárnapi játéka csalódást keltett. A csapat technikai tudás tekintetében messze alatta maradt az osztrák együttesnek, melyet csak Zamorra csodálatos védése ütött el a győzelemtől. Az osztrákok, különösen a második féldobben, ugyszólván a kapujukhoz szegeztek a spanyolokat. Zamorrán kívül még csupán a centercsatár játszott középeurópai értelemben kitűnően.

Francia-belga uszóverseny. Brüsszelből jelentik: A francia-belga uszóviadalon a 4x200 m. stafétát Franciaország nyerte 10 p. 25.4 mp. alatt. A 200 méteren Van Schelle új belga rekordot állított fel 2 p. 31.8 idővel. A vízpolót Belgium nyerte meg 3:1 arányban.

NAK jubileuma. Noviszadról jelentik: A NAK október 3. és 4-én ünnepli meg fennállásának tizenöt éves jubileumát. Ez alkalommal nagyszabású sportünnepélyt és táncmulatságot rendez a jubiléus egyesület, melyre meghívja az összes vajdasági társegyesületeket is.

Megkötötték az olasz-magyar futballbékét. Budapesti jelentés szerint Turinban az olasz-magyar futballkonferencia sikerrel járt. A kartell, amelyet megkötöttek, október 20-án veszi kezdetét és tartama három évre szól, hat havi kölcsönös felmondási joggal. Az olaszok a megkötött kartellben kötelezettséget vállaltak, hogy magyar játékosok október 4-ike után nem igazolnak.

Apatini Amateur—Palánka Szloga 4:3 (1:1) Erős küzdelem után a jobb és állóképesebb apatini csapat győzött. Bíró: Berlekovich volt.

BY-OXYNE FOGKREM

Kapható

„SOA” DROGERIÁBANNOVISAD

Ütlevél ügyekben díjtalan felvilágosítást ad és utlevelek konzulátusi látogatásai leggyorsabban és legolcsóbban Bismarck Emil közvetítő irodája Bácska Topolán végzi. — Vidéki megbízások postai útján bonyolíthatnak le. 8220

KINTORNA

●●●

Az elemi iskolában a tanító megkérdi az egyik szuboticaí rövidáru-kereskedő kisfiától:

— Ha ma veszek négy méter selymet négyszáz dinárért és holnap újra akarok venni egy métert, mennyi pénzre van szükségem.

— Nem tudom... — feleli a kereskedő-csemete.

— Hát száz dinárral!

— Az nem biztos! Holnapra felmehet a selyem ára...

*

Egy noviszadi ügyvéd súlyos beteg volt az elmúlt hetekben. Amikor legsúlyosabb volt az állapota, aggódó felesége izgatottan vonta félre a kezelőorvost és megkérdezte tőle:

— Remélhetek doktor ur?

Az orvos, aki közismert rosszmagaságáról, a következő feleletet adta a fiatal asszonynak:

— Az attól függ, hogy mit remél!

*

A palicsi strandon az egyetlen fürdőző egy szuboticaí kereskedő, aki a hűvös őszi napon jobb ügyhöz méltó buzgalommal vesződik az uszómeister keze alatt. Egy barátja, akinek véletlenül dolga van a strand bérleijével meglepetve látja a hideg vízben lubickoló kereskedőt.

— Most tanulsz meg uszni ősszel, esős, hideg időben? — kérdi csodálkozva.

— Igen — feleli panaszosan a megszólított — a Párluzamos-uton lakom és esős időben is a vasúti átjáró alatt alaguton keresztül kell hazajrnom.

KÖZGAZDASÁG

●●●

Be kell szolgáltatni a volt monarchia adósságkötvényeinek szelvényeit. A bevont háborúelőtti osztrák - magyar adósságkötvények áttekintése alkalmával az államadósságok igazgatósága megállapította, hogy igen sok, bemutatásra szóló kötvénynek hiányzik a szelvénye és kamatvé. Ezért az államadósságok igazgatósága elrendelte, hogy mindazok a kötvénytulajdonosok, akik kötvényeiket szelvény- és kamatív nélkül szolgáltatták be, a visszatartott szelvény- és kamatvéket két hónapon belül szolgáltatassák be, egyben jelöljék meg a nekik kiadott reverzális évt, számát és a hatóságot, amely a reverzalist átadta. Aki a rendeletben megállapított határidőig be nem szolgáltatja a szelvény- és kamatvéket, az annak idején szelvény- és kamatív nélkül fogja megkapni az új kötvényt, amely így semmi hasznót nem fog hajtani a tulajdonosnak.

Létrejött az egyezés a Vojvodina Bank és a hitelezők között. Noviszadról jelentik: A Vojvodina Bank ügyében megartott kényszerjegyzési tárgyaláson kedden este hat órakor fejeződött be a hitelezők szavazása. A hitelezőknek több mint kétharmada a bank által ajánlott 50 százalékos egyezés elfogadása mellett foglalt állást és így az egyezés véglegesen létrejöttnek tekinthető. A bíróság szerdán hirdeti ki döntését, amely kétségtelenül jóváhagyja a megegyezést. A Vojvodina Bank aktívái — mint ismeretes — 12,020,099.78 dinárt, a passzívák pedig 20314.111.25 dinárt tesznek ki, úgyhogy a veszteség 8 millió 294,011.47 dinár.

Magyarország kereskedelme és ipara 1924. évben. Ezen a címen a budapesti kereskedelmi és iparkamara német nyelvű könyvet adott ki, melyben Magyarország ipari és kereskedelmi életéről számol be. A vaskos könyv statisztikai adatokkal ismerteti a különböző magyar iparágak fejlődését és teljes képet ad a magyar kereskedelem helyzetéről.

Az új vámtarifa. Az Ausztriával kötött kereskedelmi egyezmény alapján a június 20-án életbelépett be- és kiviteli vámtarifában lényeges változások álltak be. Ezek a változások, továbbá a június 2-á óta beállott tarifamérséklések német fordítása a napokban hagyja el a sajtót. A pótfüzet, amely csak a változásokat tartalmazza, 35 dinárért, a teljes vámtarifa pótfüzetrel együtt 150 dinárért megrendelhető a Minerva-nyomda r.t.-nál Szuboticaán.

Obilicsevon megszűnt az állatvész. Novakanizsáról jelentik: Novakanizsa külterületén, Obilicsevon a járási állat-orvos jelentése szerint megszűnt teljesen minden állatvész ügy, hogy a több hétig lezárt falut feloldották az állat-zérlet alól.

Vásár Mólón. Szeptember harmincadikán Mólón országos vásárt tartanak. A vásárra minden vészmentes helyről lehet állatot felhajtani.

TÖZSDE

●●●

A dinár külföldi árfolyamai 1925. szeptember 29.

Zürich deviza 9.20.

Budapest deviza 1267—1271, valuta 1253—1267.

Prága valuta 59.75—60.25.

Berlin deviza 74.35—74.55 milliárd márka, valuta 73.85—74.25 milliárd márka.

Bécs deviza 1254.25—1258.25, valuta 1252—1258.

Trieszt deviza 43—43.50.

London deviza 273.

Newyork deviza 177.50.

Zürich, szept. 29. Zárlat: Beograd 9.20, Páris 24.50, London 25.09, Newyork 518.125, Brüsszel 22.65, Milánó 21.02, Amsterdam 208.35, Berlin 123.50, Bécs 0.007325, Szófia 3.775, Prága 15.35, Varsó 85, Budapest 0.007250, Bukarest 2.50.

Beograd, szept. 29. Zárlat: Páris 267.15, London 273.15, Newyork 56.30, Milánó 229.50, Prága 167.10, Genf 10.8850.

Zagreb, szept. 29. Zárlat: Páris 256—269, London 272.29—274.29, Newyork 56.05—56.65, Milánó 227.36—229.76, Amsterdam 2256—22.76, Berlin 13.367—13.467, Bécs 7.9025—8.005, Prága 166.25—168.25, Budapest 7.86—7.96, Zürich 10.85—10.93, Bukarest 28—29. Valuták: Francia frank 270, Dollár 55.30—55.90, Arany márka 13.20—13.30.

Noviszadi terménytőzsde, szept. 29. Bab: 2 vagon bácskai októberi szállításra 220 dinár. Liszt: 2 vagon 0-ás G. bácskai 410 dinár, 1 vagon bácskai 0-ás GG. 415 dinár, 2 vagon bácskai 2-es 360 dinár, 1 vagon bácskai 5-ös 305 dinár, 2 vagon 6-os szerémi 260 dinár. Korpá: 1 vagon bácskai jutazsákokban 125 dinár, 1 vagon szerémi jutazsákokban 160 dinár, 2 vagon bácskai 175 dinár. Irányzat: lanyha.

Budapesti terménytőzsde, szept. 29. A gabonatőzsde kétnapos szünet után tovább lanyhul. Az amerikai piacokról is lanyha irányzat és újabb jelentős áresés híre érkezett. A csikágói tőzsdén a buza 4 centtel esett vissza. Newyorkban 4¾ centtel. Da későbbi határidőkre is lanyha a csikágói piac és decemberre 4¼, májusra 5½ centtel olcsóbb a buza. A rozs tartott, a prompt árú 1¼ centtel javult Csikágóban. A többi

cikkek — tengeri és zab — szintén lanyhábbak.

Az utolsó nyolc-tíz nap alatt Csikágóban nem kevesebb mint 17 centtel esett vissza a buza ára és csak az utolsó két napra 6.75 centes áresés esik, úgyhogy a mai 135 centes bushelenkénti csikágói buzaárak mázsánként 5 dollárnak, vagyis 360.000 koronának felelnek meg.

A budapesti tőzsdén a kereslet gyenge, de a kínálat sem nagy, azonban állandóan meghaladja a keresletet.

A budapesti tőzsdén a szombati árhoz képest kedden néhány ezer koronával alacsonyabb áron kínálják a búzát a tőzsdeidő elején. A kereslet igen tartózkodó és csak a legprimább minőségű tiszai árú iránt mutatkozik mérsékelt érdeklődés.

A rozs is lanyhább. A forgalom e cikkből gyenge, miután külföldi érdeklődés alig mutatkozik rozs iránt, a beállotti kereslet pedig jelentéktelen, 255—260.000 korona között ajánlják a rozsot budapesti paritásban.

A takarmánycikkek piacán ellanyhult az árpa iránti kereslet. Csak a legjobb minőségű sörárpára van vásárló, amely 340—350.000 koronát fizetnek. Nehézsúlyu takarmányárpát 285.000 koronával kínálnak nyitáskor. Uradalnij prima zab dunántúli állomáson 240—245.000 korona.

A tengeritűzlet tartott. Megindult a szállítás csövestengeriben. A beérkezett első szállitványok prima minőségűek. A kereslet élénk, prompt szállított tengeri iránt, amelyért 225—230.000 koronát fizetnek budapesti paritásban. Az ótengeri iránti kereslet gyengébb, néhány tételt 280.000—290.000 korona között kínálnak minőség szerint. Jugoszláv ótengerit ex uszdy Pozsony 136 cseh koronával ajánlanak.

A magpiacon repce iránt mutatkozik ma ismét érdeklődés és export célra 308 cseh korona pénzkínálat van rá Gyékényes állomáson azonnali berakásra.

A fehérbab lanyha, nagyobb tételeket nem lehet elhelyezni, a kínálat egyre élénkebb, 3000 koronánál magasabb árat nem lehet elérni prima fehérbabért dunántúli állomáson.

A lisztüzletben nincs semmi változás. A malmok névleges árjegyzése 6400 koronás duplanullás alapon kalkuláltatott, azonban számottevőbb tételeket jóval alacsonyabb áron is eladnak.

Csikágói gabonatőzsde, szept. 28. Buza prompt 2. min. 141.5, buza szeptemberre 135, buza decemberre 136, buza májusra 138.75. Tengeri prompt 2. min. 78.875, tengeri szeptemberre 77.5, tengeri decemberre 77.125, tengeri májusra 81.625. Zab szeptemberre 86.125, zab decemberre 38.875, zab májusra 43.125. Róz szeptemberre 73.875, rozs decemberre 78.125, rozs májusra 84.375.

Newyorki gabonatőzsde, szept. 28. Buza őszi vörös 148. Buza őszi kemény 148. Tengeri 92.5. Liszt sp. w. cl. 700—750. Az irányzat gyenge.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 260 (—10), Bogojevó 329 (—7), Palánka 274 (—6), Noviszad 266 (—10), Zemun 243 (—18), Pancsevo 226 (—13), Szmederevo 217 (—13). Dráva: Maribor 134 (—), Zákány —8 (—24), Donji Miholjac 176 (+58), Oszijek 168 (+22). Száva: Zagreb —2 (—16), Sisak 190 (—40), Jasenovac 342 (—12), Bród 285 (+1), Mitrovica 218 (—), Beograd 170 (—13). Tisza: Titel 285 (—13). Kupa: Karlovac 96 (—24). Una: Novi 50 (—2). Vrbas: Banja Luka 58 (—1). Bosna: Dobojs 38 (+6). Drina: Zvornik —28 (+2). Morava: Csuprija 41 (+2).

— **A francia kormány támogatja a bányamunkások bérköveteléseit.** Párisból jelentik: Laval közmunka-miniszter tegnap fogadta a bányamunkások északfranciaországi megbízottait, akik a minisztert tüzetesen tájékoztatták az ottani bányákban uralkodó megélhetési viszonyokról és a bérekről. Tudvalevőleg néhány nap előtt egyezkedő tárgyalások voltak a bányászok és bányatulajdonosok között, de nem vezettek eredményre, mert a bányászok azt követelik, hogy a husz százalékos drágasági pótlékok emeljenek föl negyven százalékra. A közmunka-miniszter a bányászok küldöttsége után a bányatulajdonosok képviselőit fogadta, akiket figyelmeztetett arra, hogy a kormány minden tőle telhetőt hajlandó megtenni a bányák érdekében, de elvárja, hogy a bányászoknak az egyre növekvő drágaság miatt adjanak újabb drágasági pótlékokat. Ezenkét vita fejlődött ki a bányatulajdonosok és a miniszter között és a vége az volt, hogy hajlandók teljesíteni a munkások követelését.

— **A zagrebi Kolo-dalegyelet hangversenyt rendezett Zürichben.** A zagrebi Kolo-dalegyesület vasárnap hangversenyt rendezett Zürichben. A hangversenyen megjelent Radics István feleségével és dr. Krnjević szociálpolitikai államtitkár. Radics István elhalasztotta párisi útját és Milánón át október 1-én visszatér Zagrebba.

— **Szathmáry Géza tábornok meghalt.** Nyitráról jelentik: Vasárnap Nyitrán meghalt Szathmáry Géza nyugalmazott vezérőrnagy, a lugosi volt honvédezed parancsnoka. Neve a háborúban akkor vált ismertté, amikor 1915 március 19-én honvédei élén kirohant az ostromlott Przemysli várból. Az ezredes, aki pusztán könnyű sétabattal felfegyverkezve vezette rohamra katonáit, sebesülten orosz fogságba került, ahonnan csak 1917 végén került haza megrongált egészséggel. Nyomban szolgálatra jelentkezett és csakhamar tábornokká léptették elő. A forradalom Pozsonyba érte és azóta is Csehszlovákiában élt.

— **Elhalasztották a zagrebi kulturtörténelmi kiállítás megnyitását.** Zagreből jelentik: A zagrebi kulturtörténelmi kiállítás az eredeti terv szerint október 4-én akarták megnyitni. A kiállítás rendezősege közbejött technikai akadályok miatt a megnyitást október 11-ére halasztotta.

— **Novemberben nyílik meg Noviszadon a bírósági kezelőtisztai tanfolyam.** Noviszadról jelentik: Dr. Radics Lázár, az igazságügyminisztérium vajdasági osztályfőnöke néhány hét előtti noviszadi látogatása alkalmával bejelentette, hogy Noviszadon, a vajdasági bíróságok számára rövidesen bírósági kezelőtisztai tanfolyam nyílik meg. Dr. Radics osztályfőnök most arról értesítette dr. Belajdzsics Vladimir törvényszéki elnököt, hogy Noviszadon november első napjaiban már megnyílik a kezelőtisztai tanfolyam. A tanfolyam, amelyre a Vajdaság minden részéből jelentkeztek résztvevők, hat hétig fog tartani. A tanfolyam hallgatói délelőtt a noviszadi kerületi törvényszék kezelőtisztjei mellett lesznek gyakorlati szolgálattételre beosztva. Délután lesznek az előadások, a melyeken dr. Belajdzsics Vladimir törvényszéki elnök a polgári perrendtartást, dr. Pavlovics Steván államügyész a büntető perrendtartást és dr. Brankovics Lázár semmitőszéki elnöki titkár a bírósági ügykezelést fogja tanítani. December közepén lesznek a vizsgák és azok, a kik a követelményeknek megfelelnek, rövidesen bírósági kezelőtisztekké lesznek kinevezve. Jövő év elején Noviszadon telekkönyvi tanfolyam nyílik meg.

— **A »Három a kislány« Apatinban.** A palánkai műkedvelők szombaton és vasárnap este adták elő az apatini Önkéntes Tűzoltók közreműködésével nagy sikerrel a »Három a kislány« című operettet német nyelven. Mindkét előadást reggelig tartó tánc követte.

Kivégezték Simán Endre gyilkosát

Luxics beszédet akart intézni a bírósághoz

Budapestről jelentik: A gyűjtőfogház udvarán kedden reggel kilenc órakor végrehajtották a halálos ítéletet Luxics Józsefen. Az ítélet végrehajtását Gold Károly végezte, aki kilenc előtt tíz perccel érkezett a fogház udvarára és előkészítette a köteleket és hurkokat. A bíróság pont kilenckor jelent meg az udvarban és dr. Heppes Ferenc ügyész nyomban kiadta a parancsot:

— Vezessék elő a halálra ítéltet!

Négy börtönőr megy be Luxicsért, aki sápadtan ül a siralomház asztala mellett. Nyugodtan fogadja az öröket, feláll és köztük kifelé indul. A fogház folyosóján azonban hirtelen elveszti önuralmát, sirva fakad, megfogja az öröket, könyörög nekik, ne vigyék meghalni, mert nagyon szeretne élni. A fogházudvarra nyíló ajtónál egészen rabja a halálfélelemnek és izgatottan kérdezi az őrtől: nem lehetne-e valamit csinálni. Az udvaron kissé megnyugszik és feszés állásban áll a bíróság asztala előtt. A szájaszéle remeg és fogait állandóan idegesen összeharapja.

— Állami ítéletvégrehajtó. — mondja az ügyész — teljesítse kötelességét.

Luxics megfordul, a két hóhérségéd fogja már a két karját. Luxics lép egyet az akasztófa felé, oda nyújtja két kezét a hóhérnak, elmosolyodik és nagyon halkán azt mondja:

— **Megkezdődött a sveti-naumi határkiigazítás.** Beogradból jelentik: A külügyminisztériumhoz érkezett jelentés szerint a Sv.-Naum kolostor közelében, ahol a nagykövetség konferenciája tudvalevően határrendezést rendelt el a SHS királyság javára, az új határ kijelölésének munkálatait megkezdték.

— **A városok nemzetközi kongresszusa megnyílt Párisban.** Párisból jelentik: A városok nemzetközi kongresszusát megnyitották. A kongresszuson többek közt Schrameck francia belügyminiszter is beszédet mondott.

— **A Steier-autóművek négyezer munkást kizártak.** Bécsből jelentik: A Steier-autó-művek négyezer munkást kizártak, mert a munkások tüntettek az üzemi tanács tagjai mellett. A tüntető munkások behatoltak az igazgatói irodába és ott erőszakosan viselkedtek s azért határozta el a gyár kizárásukat.

— **A budapesti Tábla megsemmisítette a Boross László ellen hozott törvényszéki ítéletet.** Budapestről jelentik: Az ítéletábla kedden tárgyalta Boross Lászlónak, az Esti Kurir felelős szerkesztőjének sajtópörét, amelyet a Szózat című lap indított ellene. Boross ugyanis azt írta lapjában, hogy a Szózat pártfogolja azokat, akik a bombamerényeket tervezik és végrehajjták és a Szózat cikkei buzdítják cselekedetre a bombamerényelőket és megakadályozzák a konszolidációt. A törvényszék tudvalevően nem engadta meg a valódiság bizonyítását és Boross hat heti fogházra és ötmillió korona pénzbüntetésre ítélte. A tábla a keddi tárgyaláson megsemmisítette az ítéletet, elrendelte a valódiság bizonyítását és a Szózat negyvennyolc cikkének felolvasását. A tárgyalást ezután elhalasztották.

— **A becsületes megtaláló.** Berchtesgaden-ben, az ismert világfürdőben, kellemetlen baleset érte egy angol diplomatának a feleségét: elvesztette pénztárcáját, amelyben 20.000 svéd frank volt. A hölgy a rendőrségre sietett, ahol bejelentette kárát, onnan azonban néhány óra múlva már értesítették, hogy a pénztárca megkerült, a pénz megvan. Az angol hölgy örömmel hallotta a kellemes hírt és mikor meghallotta, hogy a becsületes megtaláló egy szegény uccaspró, magához hívatta, kedvesen fogadta, hálásan megköszönte becsületes-

— **Még előbb szeretnék valamit mondani...**

A hóhér nem felel, gyorsan hurkolt rá kezére-lábára a köteleket és felállítja a zsámolyra. A hóhér elindul a létrán felfelé.

Luxics József most megszólal. A bíróra néz és azt mondja:

— **Volna még egy szóm. Szabad?**

A bíró elhárító mozdulatot tesz a kezével:

— **Nem. Nincs semmi értelme.**

A hóhér felért a létrán. Ráteszi a hurkot Luxics nyakára. A hurok nagyon vékony. Hurokkal a nyakán hátrafordul a pap felé a halálraítélt és tisztán, csendő hangon mondja:

— **Imádkozzék az áldozatok lelkéért.**

Ebben a pillanatban feszülni kezd a hurok. Luxics újra a bíróság felé néz és félig már beléfojtott hangon azt mondja:

— **Isten velük.**

A következő pillanatban a zsámolyt kirántják a lába alól és Gold Károly két kezével befogja a szemét. Luxics József melle nagyot hullámzik, azután percekig nem mozdul. A hóhér fehér kendőjével letörlő és befódi az ernyedten lógó test arcát. Leveszi puha kalapiját és odaáll az ügyész elé:

— **Tisztelettel jelentem: az ítéletet végrehajtottam.**

ségét, leültette asztalához és megkínálta egy pohár sörrel. Az uccasprónek jólesett a pohár sör és várta a — folytatást. A borralalót. De csalódott. Az angol hölgy egyáltalán nem látszott hajlandónak a becsületes megtalálót a pohár sörön és a nyájas mosolyon kívül mással is megjutalmazni. Az uccaspró erre nagy haragra lobbant és megfélekedve az »illik, nem illik« szigorú szabályairól, a kiűritett söröskancsót a ladyhez vágta. Persze nagy botrány lett. Az uccaspró a rendőrség elé került, amely 14 napi fogházra ítélte. Amde a bíróság viszont a ladyt kötelezte, hogy a megtalálónak 2000 frankot fizessen. Ennyit szab meg a törvény. A ladynek az összeget le is kellett fizetnie. Az angol hölgy férje nagyon restelte felesége fukarságát és a 2000 frankot még 2000 frankkal toldotta meg. A becsületes megtaláló pedig ezek után hálásan gondol a pillanatra, amelyben az az ötlete támadt, hogy a söröskorsót a ladyhez vágja.

— **Letartóztatták a volt budapesti román követet.** Budapestről jelentik: A Wiener Allgemeine Zeitung értesülése szerint Duca román külügyminiszter, a mikor megkísérelte megszerezni az erdélyi magyar telepéseknek a Népszövetség elé szánt adatait, a magyar kormány egyik állítólagos memorandumát vásárolta meg, amelyről illetékes magyar helyen megállapították, hogy hamisítvány. Duca az okmányt egy Rozesti Birnou Chapin nevű szélhámostól vette 2500 dollárért. A hamis okmányból kifolyólag dr. Erdélyi János volt budapesti román követet és Hevesi Józsefet, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara alelnökét letartóztatták.

— **Katakombát találtak Radnán.** Kolozsvárról jelentik: A radnai régi templomot, amely a benedekrendiek temploma volt a XII. században, most tatarozzák. A tatarozási munkálatok során a bal torony romjai alatt egy jó állapotban maradt katakombára bukkantak, amelyben több száz emberi csontvázat találtak.

— **Leon Bourgeois volt francia miniszterelnök meghalt.** Párisból jelentik: Leon Bourgeois szenátor, volt miniszterelnök kedden hetvenegyéves korában meghalt. Bourgeois 1888—1895-ig képviselő volt, 1895-től kezdve szenátor, 1895—96-ban miniszterelnök, két ízben köztársasági elnökjelölt, 1920-ban Nobel-díjat nyert békepolitikájáért.

— **Angol ujsághír Mussolini súlyos betegségéről.** Londonból jelentik: A Daily Mail azzal a fantasztikus hírrel lepi meg közönségét, hogy Mussolini ajánlatot tett Oroszországnak egy szövetségre, amelybe Németországot is szeretné belevonni és erre több ízben kísérletet tett. A célja ezzel az, hogy Németországot az utolsó pillanatban is, miután már bejelentette, hogy részt vesz a külügyminiszteri konferencián, rábírija, hogy ne írja alá a biztonsági paktumot. Mussolininek ez a viselkedése nem magyarázható meg másképpen, — írja a Daily Mail — mint teljes testi és lelki összeroppanásával, mert az olasz miniszterelnök súlyos beteg. Epileptikus rohamai vannak, ugyanabban a betegségben szenved, mint amely Lenin halálát okozta.

— **A bolgár menekültek áttelepítése.** Beogradból jelentik: A bolgár kormány, mint ismeretes, lépéseket tett a beogradi kormánytól, hogy a bolgár menekülteket távolítsák el a bolgár határ közeléből. Ezek az áttelepítések már megkezdődtek és a bolgár menekülteket a délszerbiai Videnza és Kisunica községekben helyezik el.

— **Maharadzsa meghalt, éljen a maharadzsa.** A kashmiri maharadzsa Pratab Singh halálával örökösé, a huszonkilencéves Hari Singh, az elmúlt szezonn egyik legnagyobb botrányának hőse került uralomra. 1923-ban, európai utazása idején Mrs. Robinson volt a kedvese, aki a fiatal rajah-t botránytól való féltelme alapján barátai segítségével megszarolta, azon a címen, hogy a pénz férje hallgatásának díja. A pénz felvételére egy londoni bankban jelentkezett, de kiderült, hogy az összeget más valaki fejtette. A pör így a férj és a bank között indult meg, de egyre bonyolódván, a piszkos hullámok egészen a már akkor herceg Kashmirban tartózkodó indiai uralkodóig eljutottak, akit a főtárgyalásra meg is idézték Londonba, de nem jelent meg. Oly feszültséget idézett elő ez az eset Kashmirban, hogy féltő volt, hogy az akkor uralkodó igen szigorú Pratab Singh megfosztja unokaöccsét a tönöröklés jogától, amiért előkelő kasztbéli léttére idegen nővel kompromittálta nevét. Hari Singh most mégis uralkodó lett.

— **Kilencméteres cápát fogtak az Atlanti Óceánban.** A hamburgi állami halászati hivatal jelentése szerint Cuxhavenben szeptember 16-án egy halászgőzös ritka zsákmánnyal kötött ki. Egy óriás cápát sikerült fognia, amely egyike az eddigi példányok alapján a legnagyobb példányoknak. Az óriás cápa, amely a »heringcápák« osztályába tartozik, a többi cápafajokkal ellentétben nem ragadozó és ezért nincsenek is éles fogsorai, az állkapcsai a bálnához hasonlítanak. Az óriás cápa csak az Atlanti Óceánban él, Izland és Norvégia közelében és olyan ritkán fordul elő, hogy az utóbbi husz évtized alatt csak tizenkét példányt sikerült elfogni. A most fogott óriás cápát Izland mellett fogták és pedig úgy, hogy a feje akadt meg a gőzös által vont hálóban. Az óriási állat hossza pontosan 860 centiméter, a fejének átmérője 163 centiméter, a hátuszója 119 centiméter, a farkuszója 122 centiméter hosszú. A súlya 10.000 font s csak egyedül a mája 1500 fontot nyomott. Az óriási állat bőrét most kitömkik és valamelyik németországi muzeumban helyezik el.

— **Női- és gyermekfelhőneműt a legjutányosabb áron a »Dama« fehérenműszalon készit Tolstojeva (Ódor-u.) 21.**

— **Schober bécsi rendőrfőnök tárgyalása Bauer Ottóval.** Bécsből jelentik: Schober bécsi rendőrfőnök kedden megjelent a parlament épületében és hosszasan tárgyalt dr. Bauer Ottóval. A tárgyalások hír szerint összefüggésben állnak a magyarországi kommunista pörrel, amellyel kapcsolatban a magyar hatóságok megállapították, hogy a Magyarországra irányuló kommunista agitáció Bécsből indult ki.

— **Automobilos banditák rablómerénylete egy newyorki színész ellen.** Newyorkból jelentik: Vakmerő rablótámadás történt az elmúlt éjjel Miss T. Bayes operettszínész ellen. Amint a művész előadás után automobiljában lakása felé tartott, az egyik Westend Avenuen egy automobil száguldott vele szemben, amelyben hat revolveres férfi ült. Az automobil a művész gépkocsija mellett hirtelen megállt és a hat férfi revolverét a sofförre és a művészre szegezve, az utóbbit arra akarta kényszeríteni, hogy ékszerait és pénzét adja át. A járókelők az automobilhoz rohantak, mire a banditák vad lövöldözésbe kezdtek és a soffört, a művészt és az egyik járókelőt súlyosan megsebesítették, majd mielőtt a rendőrök odaértek volna, automobiljukkal elszáguldottak.

— **Orvosi hír.** Szilasi László dr. orvos rendeléseit Novisadon, Jevrejska ul. 4. sz. alatt október 1-én megkezdte urológia-sebész (vese, húgycső) betegek részére.

— **Chevrolet autók eladók.** Megtekinthetők Weigand garageban Subotica.

— **Ellopott gyöngysor.** Budapestről jelentik: Hétfőn egy bécsi mérnök felesége érkezett Budapestre és a pályaudvaron észrevette, hogy bőröndjéből eltűnt egy hatvanezer silling értékű gyöngysor. Feljelentést tett a rendőrség, amely erélyes nyomozást indított.

SPORT

●●●

A spanyol csapat csalódást keltett Bécsben. Bécsből jelentik: A spanyolok vasárnapi játéka csalódást keltett. A csapat technikai tudás tekintetében messze alatta maradt az osztrák együttesnek, melyet csak Zamorra csodálatos védése ütött el a győzelemtől. Az osztrákok, különösen a második féldőben, ugyszólván a kapujukhoz szegezték a spanyolokat. Zamorrán kívül még csupán a centercsatár játszott középeurópai értelemben kitűnően.

— **Francia-belga uszóverseny.** Brüsszelből jelentik: A francia-belga uszóviadalon a 4x200 m. stafétát Franciaország nyerte 10 p. 25.4 mp. alatt. A 200 méteren Van Schelle új belga rekordot állított fel 2 p. 31.8 idővel. A vízpolót Belgium nyerte meg 3:1 arányban.

— **NAK jubileuma.** Noviszadról jelentik: A NAK október 3. és 4-én ünnepli meg fennállásának tizenöt éves jubileumát. Ez alkalommal nagyszabású sportünnepélyt és táncmulatságot rendez a jubiláns egyesület, melyre meghívja az összes vajdasági társegyesületeket is.

— **Megkötötték az olasz-magyar futballbékét.** Budapesti jelentés szerint Turinban az olasz-magyar futballkonferencia sikerrel járt. A kartell, amelyet megkötöttek, október 20-án veszi kezdetét és tartama három évre szól, hat havi kölcsönös felmondási joggal. Az olaszok a megkötött kartellben kötelezettséget vállaltak, hogy magyar játékosok október 4-ike után nem igazolnak.

— **Apatini Amateur—Palánka Szloga 4:3 (1:1).** Erős küzdelem után a jobb és állóképesebb apatini csapat győzött. Bíró: Berlekovich volt.

BY-OXYNE FOGKREM

Kapható

„SOA” DROGERIÁBANNOVISAD

Ütlevél ügyekben díjtalan felvilágosítást ad és utlevelek konzultációs látogatásait leggyorsabban és legolcsóbban Bismarck Emil közvetítő irodája Bácska Topolán végzi. — Vidéki megbízások postai útján bonyolítottak le. 8220

KINTORNA

●●●

Az elemi iskolában a tanító megkérdi az egyik szuboticaí rövidáru-kereskedő kisljától:

— Ha ma veszek négy méter selymet négyszáz dinárért és holnap újra akarok venni egy métert, mennyi pénzre van szükségem.

— Nem tudom... — feleli a kereskedő-csemete.

— Hát száz dinárral!

— Az nem biztos! Holnapra telmehet a selyem ára...

*

Egy noviszadi ügyvéd súlyos beteg volt az elmúlt hetekben. Amikor legsúlyosabb volt az állapota, aggódó felesége izgatottan vonta félre a kezelőorvost és megkérdezte tőle:

— Remélhetek doktor ur?

Az orvos, aki közismert rosszmájuságáról, a következő feleletet adta a fiatal asszonynak:

— Az attól függ, hogy mit remél!

*

A palicsi strandon az egyetlen fürdőző egy szuboticaí kereskedő, aki a hűvös őszi napon jobb ügyhöz méltó buzgalommal vesződik az uszómester keze alatt. Egy barátja, akinek véletlenül dolga van a strand bérlőjével meglepetve látja a hideg vízben lubickoló kereskedőt.

— Most tanulsz meg uszni ősszel, esős, hideg időben? — kérdi csodálkozva.

— Igen — feleli panaszosan a megszólított — a Párluzamos-uton lakom és esős időben is a vasúti átjáró alatt alaguton keresztül kell hazajárom.

KÖZGAZDASÁG

●●●

Be kell szolgáltatni a volt monarchia adóssághótvényeinek szelvényeit. A bevont háborúelőtti osztrák-magyar adóssághótvények áttekintése alkalmával az államadóságok igazgatósága megállapította, hogy igen sok, bemutatásra szóló hótvénynek hiányzik a szelvénye és kamative. Ezért az államadóságok igazgatósága elrendelte, hogy mindazok a hótvénytulajdonosok, akik hótvényeiket szelvény- és kamativ nélkül szolgáltatják be, a visszatartott szelvény- és kamativeket két hónapon belül szolgáltatassák be, egyben jelöljék meg a nekik kiadott reverzális évet, számát és a hatóságot, amely a reverzalist átadta. Aki a rendeletben megállapított határidőig be nem szolgáltatja a szelvény- és kamativeket, az annak idején szelvény- és kamativ nélkül fogja megkapni az új hótvényt, amely így semmi hasznót nem fog hajtani a tulajdonosnak.

— **Létrejött az egyezség a Vojvodina Bank és a hitelezők között.** Noviszadról jelentik: A Vojvodina Bank ügyében megtartott kényszerjegyzési tárgyaláson kedden este hat órakor fejeződött be a hitelezők szavazása. A hitelezőknek több mint kétharmada a bank által ajánlott 50 százalékos egyezség elfogadása mellett foglalt állást és így az egyezség véglegesen létrejöttnek tekinthető. A bíróság szerdán hirdeti ki döntését, amely kétségtelenül jóváhagyja a meg egyezséget. A Vojvodina Bank aktívái — mint ismeretes — 12,020,099.78 dinárt, a passzívák pedig 20,314,111.25 dinárt tesznek ki, úgyhogy a veszteség 8 millió 294,011.47 dinár.

— **Magyarország kereskedelme és ipara 1924. évben.** Ezen a címen a budapesti kereskedelmi és iparkamara német nyelvű

könyvet adott ki, melyben Magyarország ipari és kereskedelmi életéről számol be. A vaskos könyv statisztikai adatokkal ismerteti a különböző magyar iparágak fejlődését és teljes képet ad a magyar kereskedelem helyzetéről.

— **Az új vámtarifa.** Az Ausztriával kötött kereskedelmi egyezmény alapján a június 20-án életbelépett be- és kiviteli vámtarifában lényeges változások álltak be. Ezek a változások, továbbá a június 2-a óta beállott tarifamérséklések német fordítása a napokban hagyja el a sajtót. A pótfüzet, amely csak a változásokat tartalmazza, 35 dinárért, a teljes vámtarifa pótfüzetrel együtt 150 dinárért megrendelhető a Minerva-nyomda r.t.-nál Szuboticaán.

— **Obilicsevón megszűnt az állatvész.** Novakanizsáról jelentik: Novakanizsa külterületén, Obilicsevón a járási állatorvos jelentése szerint megszűnt teljesen minden állatvész ügy, hogy a több hétig lezárt falut feloldották az állatvészirtól.

— **Vásár Mólón.** Szeptember harmincadikán Mólón országos vásárt tartanak. A vásárra minden vészmentes helyről lehet állatot felhajtani.

TÖZSDE

●●●

A dinár külföldi árfolyamai
1925. szeptember 29.

Zürich deviza 9.20.

Budapest deviza 1267—1271, valuta 1252—1267.

Prága valuta 59.75—60.25.

Berlin deviza 74.35—74.55 milliárd márka, valuta 73.85—74.25 milliárd márka.

Bécs deviza 1254.25—1258.25, valuta 1252—1258.

Trieszt deviza 43—43.50.

London deviza 273.

Newyork deviza 177.50.

— **Zürich, szept. 29. Zárlat: Beograd 9.20, Páris 24.50, London 25.09, Newyork 518.125, Brüsszel 22.65, Milánó 21.02, Amsterdam 208.35, Berlin 123.30, Bécs 0.007325, Szófia 3.775, Prága 15.35, Varsó 85, Budapest 0.007250, Bukarest 2.50.**

— **Beograd, szept. 29. Zárlat: Páris 267.15, London 273.15, Newyork 56.30, Milánó 229.50, Prága 167.10, Genf 10.8850.**

— **Zagreb, szept. 29. Zárlat: Páris 256—269, London 272.29—274.29, Newyork 56.05—56.65, Milánó 227.36—229.76, Amsterdam 2256—22.76, Berlin 13.367—13.467, Bécs 7.9025—8.005, Prága 166.25—168.25, Budapest 7.86—7.96, Zürich 10.85—10.93, Bukarest 28—29. Valuták: Francia frank 270, Dollár 55.30—55.90, Arany márka 13.20—13.30.**

— **Noviszadi terménytőzsde, szept. 29.** Bab: 2 vagon bácskai októberi szállításra 220 dinár. Liszt: 2 vagon 0-ás G. bácskai 410 dinár, 1 vagon bácskai 0-ás GG. 415 dinár, 2 vagon bácskai 2-es 360 dinár, 1 vagon bácskai 5-ös 305 dinár, 2 vagon 6-os szerémi 260 dinár. Korpa: 1 vagon bácskai jutazsákokban 125 dinár, 1 vagon szerémi jutazsákokban 160 dinár, 2 vagon bácskai 175 dinár. Irányzat: lanya.

— **Budapesti terménytőzsde, szept. 29.** A gabonátőzsde kétnapos szünet után tovább lanyhul. Az amerikai piacokról is lanya irányzat és újabb jelentős áresés híre érkezett. A csikágói tőzsdén a buza 4 centtel esett vissza. Newyorkban 4³/₄ centtel. Da későbbi határidőkre is lanya a csikágói piac és decemberre 4¹/₄, májusra 5¹/₂ centtel olcsóbb a buza. A rozs tartott, a prompt árú 1¹/₈ centtel javult Csikágóban. A többi

cikkek — tengeri és zab — szintén lanyhábbak.

Az utolsó nyolc-tíz nap alatt Csikágóban nem kevesebb mint 17 centtel esett vissza a buza ára és csak az utolsó két napra 6.75 centes áresés esik, úgyhogy a mai 135 centes bushelenkénti csikágói buzaárak mázsánként 5 dollárnak, vagyis 360.000 koronának felelnek meg.

A budapesti tőzsdén a kereslet gyenge, de a kínálat sem nagy, azonban állandóan meghaladja a keresletet.

A budapesti tőzsdén a szombati árhoz képest kedden néhány ezer koronával alacsonyabb áron kínálják a búzát a tőzsdeidő elején. A kereslet igen tartózkodó és csak a legprimább minőségű tiszai árú iránt mutatkozik mérsékelt érdeklődés.

A rozs is lanyhább. A forgalom e cikkből gyenge, miután külföldi érdeklődés alig mutatkozik rozs iránt, a beállotti kereslet pedig jelentéktelen, 255—260.000 korona között ajánlják a rozsot budapesti paritásban.

A takarmánycikkek piacán ellanyhult az árpa iránti kereslet. Csak a legjobb minőségű sördőprára van vásárló, amely 340—350.000 koronát fizetnek. Nehézsúlyu takarmányárpat 285.000 koronával kínálnak nyitáskor. Uradalmi prima zab dunántúli állomáson 240—245.000 korona.

A tengeritűzlet tartott. Megindult a szállítás csövestengeriben. A beérkezett első szállitványok prima minőségűek. A kereslet élénk, prompt szállított tengeri iránt, amelyért 225—230.000 koronát fizetnek budapesti paritásban. Az ótengeri iránti kereslet gyengébb, néhány tételt 280.000—290.000 korona között kínálnak minőség szerint. Jugoszláv ótengerit ex uszdy Pozsony 136 cseh koronával ajánlanak.

A magpiacon repce iránt mutatkozik ma ismét érdeklődés és export célra 308 cseh korona pénzkínálat van rá. Gyékényes állomáson azonnali berakásra.

A fehérbab lanyha, nagyobb tételeket nem lehet elhelyezni, a kínálat egyre élénkebb, 3000 koronánál magasabb árat nem lehet elérni prima fehérbabért dunántúli állomáson.

A lisztüzletben nincs semmi változás. A malmok névleges árjegyzése 6400 koronás duplanullás alapon kalkuláltatott, azonban számottevőbb tételeket jóval alacsonyabb áron is eladnak.

— **Csikágói gabonátőzsde, szept. 28.** Buza prompt 2. min. 141.5, buza szeptemberre 135, buza decemberre 136, buza májusra 138.75. Tengeri prompt 2. min. 78.875, tengeri szeptemberre 77.5, tengeri decemberre 77.125, tengeri májusra 81.625. Zab szeptemberre 86.125, zab decemberre 38.875, zab májusra 43.125. Róz szeptemberre 73.875, rozs decemberre 78.125, rozs májusra 84.375.

— **Newyorki gabonátőzsde, szept. 28.** Buza őszi vörös 148. Buza őszi kemény 148. Tengeri 92.5. Liszt sp. w. cl. 700—750. Az irányzat gyenge.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 260 (—10), Bogojevó 329 (—7), Palánka 274 (—6), Noviszad 266 (—10), Zemun 243 (—18), Pancsevó 226 (—13), Szmederevó 217 (—13). Dráva: Maribor 134 (—), Zákány —8 (—24), Donji Miholjac 176 (+58). Oszijek 168 (+22). Száva: Zagreb —2 (—16), Sisak 190 (—40), Jasenovac 342 (—12), Bród 285 (+1), Mitrovica 218 (—), Beograd 170 (—13). Tisza: Titel 285 (—13). Kupa: Karlovac 96 (—24). Una: Novi 50 (—2). Vrbas: Banja Luka 58 (—1). Bosna: Dobojs 38 (+6). Drina: Zvornik —28 (+2). Morava: Csuprija 41 (+2).

A versenyautó halottja

Regény. Irta: F. X. Kappus

Biró Mihály rajza.

13. folytatás

Az eddig közölt részek tartalma: Horváth Elemér báróba beleszeretett Montecarlóban Mirjam, egy szép bécsi lány. Horváth a ruletten elvesztette egész vagyonát. Rendülcis Flóra, egy novisadi bank hivatalnoknője aki megtudta, hogy a báró öngyilkosságra készül. Megkéri Horváthot, hogy ha már ugysis mindegy neki, vegye őt lóbb el feleségül. A báró teljesíti kívánását. A nászéjszaka után Horváth beleszeretett feleségébe, nem lesz öngyilkos, hanem mindenáron vagyont akar szerezni, hogy feleségét — aki közben egy milliárdos szeretője lett — visszaszerezze. A báró nem tudja, hogy lovag Lepkowski, akire ezer frankot bízott Montecarlóban, egész vagyont nyert számára. Mirjam telepátikus uton keresi Horváthot, aki közben Bécsbe érkezett.

Csak Flóra hálószobája volt világos.

A Goethe-szobornál Risch megállította az autót. Gyorsan kifizette a soffört, feltúrta raglánja gallériát és az operaelőtti tömegben átvágva a Kärtnerstrasse sarka felé sietett.

De minden fáradozása hiábavalónak bizonyult.

A tömegben nem tudta megtalálni az előbb látott kis csoportot. Hiába kémlelte a legfigyelmesebben a tolongó tömeget, Flóra karsu alakját nem találta sehhol.

Vajjon észrevette-e őt Flóra? — kérdezte önmagától.

Ez borzasztó volna, mert hiszen Flóra azt hiszi róla, hogy Turinban van. Az egész társaságot ezzel a hazugsággal vezette félre, hogy végre néhány napi időt nyerjen a zavartalan megfigyelésre.

Eddig nem volt sok olyan támaszpontja, amely határozatlan gyanúját megerősítette volna. Flóra rendes életmódját folytatta, szokott társaságával érintkezett. Fleischlérrel már ritkábban volt együtt és az »Uhu« kabaréban is hűfeleződött végre a vendéglátóka.

Risch gyalog ment a Ballaria-kávéházba, ahol Umwaller Raoul várta.

A színész alaposan lezúllott. Hetek óta jószívű mecenásokból élt, ahogyan maga mondta. Risch is ezek közé tartozott.

— Rendelt már konyakot?

— Csak négyet! Még kettő hiányzik a szokásos feltucathoz! — nevetett groteszkül Umwaller.

Risch megrendelte a két pohár konyakot és megkérdezte:

— Van valami újság?

A színész komolyan felelt:

— Valami történik Flóra körül! Érzem, hogy valami nincs rendben. Mera a bárónő...

— Hallja, ne tréfáljon velem!

— A bárónő soha sincs otthon. Ujában a telefonja se jelentkezik. Hogy miért, azt csak az isten tudja. És az a foltosarcu úgy begombolkozik, mint ahogyan én gombolnám be mi zsákketmet, amelyre már nagy szükségem volna. — Szánakozva nézte kopott ruháját.

— Nem tűnt fel magának egy magas, karsu férfi? Éppen most láttam azt az urat Flóra társaságában. Azt gyanítom, új akvizíció.

Risch idegesen rágta szivariát. Megvetően nézett a színészre.

Az panaszosan jaidult fel:

— Ez a halálom! Becsületszavamra, ez a nő tönkretesz... Ilyen egy anygal... a lejtőn...

— Micsoda lejtőn?

Umwaller tragikus színpadi pózba vágta magát.

— Egy gyógyszerész...

— Maga megbolondult!

A színész szavalt:

— A sarki gyógyszerész. A Gentgasse sarkáról. Kijelentem önnek, hogy ilyen izléstévelyedést még nem láttam! Micsoda kipodórt bajusza van annak az embernek. És hogy öltözködik! Ingmelleket hord! — Előhuzta rojtos, szakadt kezélőit. — Én egy kivert kutya vagyok, hetek óta nem volt meleg falat a gyomromban, nincs északára szállásom, de ingmellek, azt soha! Egész ingnek kell lenni, egészen az agóniáig: ez a jellem! — És anélkül, hogy megkérdezte volna Risch, utabb két konyakot rendelt.

— Végre is megmondaná, hogy mit tud?

— Naponta ott van ennél a fickónál. Tegnapelőtt hét, ma kilenc percet töltött nála. Tegnap nem volt időm. A Kosmos-filmnél voltam próbafelvételen. Karakter fejeket keresnek.

— Csak nem gondolja komolyan?

— Miért nem? Les extrêmes ses touchent! Ha mindig olyan kivásalt gallérok veszik körül az embert, akkor a változatosságnak varázsa lehet... Ah, pardon! — és hirtelen a szájjára ütött. Risch magára hagyta Umwallert.

Hideg szél fújt az uccán. Még a Ringstrasse hatalmas ivlámpáit is meglöbázta az erős szél. Az emberek a vihar elől a villamos megállóhelyek kis várótermibe menekültek és versengve tolongtak a helyért minden kocsi megérkezésénél.

Guido hirtelen forrón vágott Flórára. Felült a legközelebbi villamosra, a

Schottentornál átszállt és Gentgassenál végre leszállt. A Währinger Cottage negyedén úgy lopózott keresztül, mint egy gonosztevő. Egyszerre csak Flóra háza előtt találta magát és felfigyelt az első emeletre.

Csak Flóra hálószobája volt világos. Bizonyosan nála van ez a fickó...

Ez, vagy egy másik, hiszen mindegy... De hamarosan megnyugodott. Hová ragadták el gondolatai? Flóra nem tartozott a nőknek ehhez a fajtájához, ezzel tisztában volt. Hosszu hónapokon keresztül látta, mint égette le egyik férfit a másik után: szegényt és gazdagot, fiatalot és öregot, csinosot és csúnyát egyformán.

— És most mégis kételkedik benne?

Legyőzte érzéseit. Idegesen összeszorított kezeit a zsebébe mélyesztve, gyors léptekkel eltávozott. Szinte futott mindaddig, amíg lélekzetvesztve hazaérkezett.

Íróasztalán egy levelet és egy cédulát talált.

Izgatottan tépte fel a borítékot, amelyből két távirat esett ki. Csak most nézte meg a címzést, majd észrevette a turini vivóklub bélyegzőjét és megéptően bólintott.

Hiszen ezt a címet hagyta meg, hogy csalását egészen hihetővé tegye. És a titkárság most elküldi neki odaérkezett postáját, miután az utolsó órában lemondta a versenyt.

(Folyt. köv.)

Legyőzte érzéseit. Idegesen összeszorított kezeit a zsebébe mélyesztve, gyors léptekkel eltávozott. Szinte futott mindaddig, amíg lélekzetvesztve hazaérkezett.

Íróasztalán egy levelet és egy cédulát talált.

Izgatottan tépte fel a borítékot, amelyből két távirat esett ki. Csak most nézte meg a címzést, majd észrevette a turini vivóklub bélyegzőjét és megéptően bólintott.

Hiszen ezt a címet hagyta meg, hogy csalását egészen hihetővé tegye. És a titkárság most elküldi neki odaérkezett postáját, miután az utolsó órában lemondta a versenyt.

(Folyt. köv.)

MALOMBERENDEZÉSEKET

Hoffherr-Schranitz-Clayton-Shuttleworth Rt. gyártmányát

Német és osztrák gyártmány Diesel és gyújtó golyós

NYERSOLAJMOTOROKAT

Asztalos és bognár

SZERSZÁMGÉPEKET MOTOROS EKÉKET

Trstenik—Dubljei gyártmányu

MALOMKÖVEKET

szállít a legjobb minőségben versenyképes árban és kedvező feltételek mellett a képviselőt

KOSTA BÜRGER

Veliki-Bečkerek. 6042

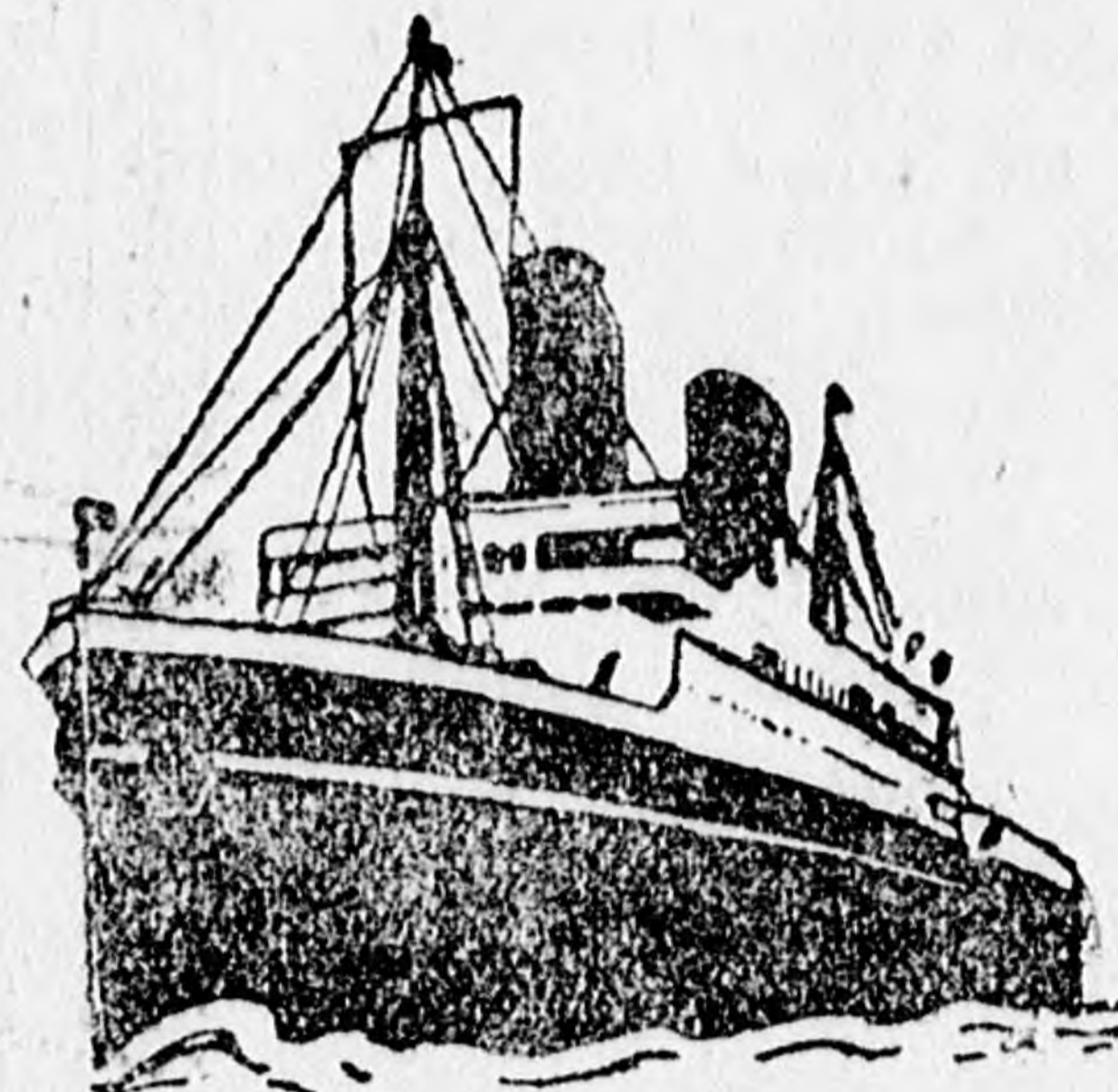
Mérleggyár

J. SEBESTYÉN

Subotica, Palički put 154.

gyártmányai legfőkétebbek, versenyképesek!

Vállal vasszerkezeti és épületlakatos munkát.

Royal Mail Line

Angol Királyi Postahajózási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom Hamburg—Cherbourg—Souphamptonból Newyorkba és Kanadába Cherbourg—Liverpool—Souphamptonból Délamerikába

Ri de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires, Sanpaolo III. oszt. fülkék 2 és 4 ágyval Kényelem! Gyorsasági Biztonsági

Jugoszláviai vezérképviselőt:

Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alképviselők: Beograd: Karagjorgjeva ul. 91. Ljubljana. Kolodvorska 26. — Vel. Bečkerek: Kralja Aleksandra 4 Sürögnycim: „Roymalpaec“. Bosznia, Hercegovina és Dalmácia részére: Srenka Prometna Banka Sarajevo és Grúzban. Sürögnycim: „Prometna Banka“. Split: Dioklecijanova obala 8. Metković: Ivo Veraja.

Okkázló-árak

SOLOMON H. GABAY

kézműáru és vászonáru nagykereskedésében

Vasina 13.

BEOGRAD

A „Három madárhoz“

Tetemesen mérsékelt árak:

Lutrszilszkin, kabátra	260	dinártól kezdve
Selyem szilszkin, kabátra	350	" "
Asztragán fekete és szürke	220	" "
Női szövét, kasztümrre és köpenyre	120	" "
Karakil, kabátra	160	" "
Velour deline minden színben	150	" "
Selyembársony minden színben 75 cm. széles	80	" "
	60	" "
Japánbélés a legújabb desszinekben	30	" "
Szörme, fekete, szürke és barna	50	" "

Tegyen próbavásárlást

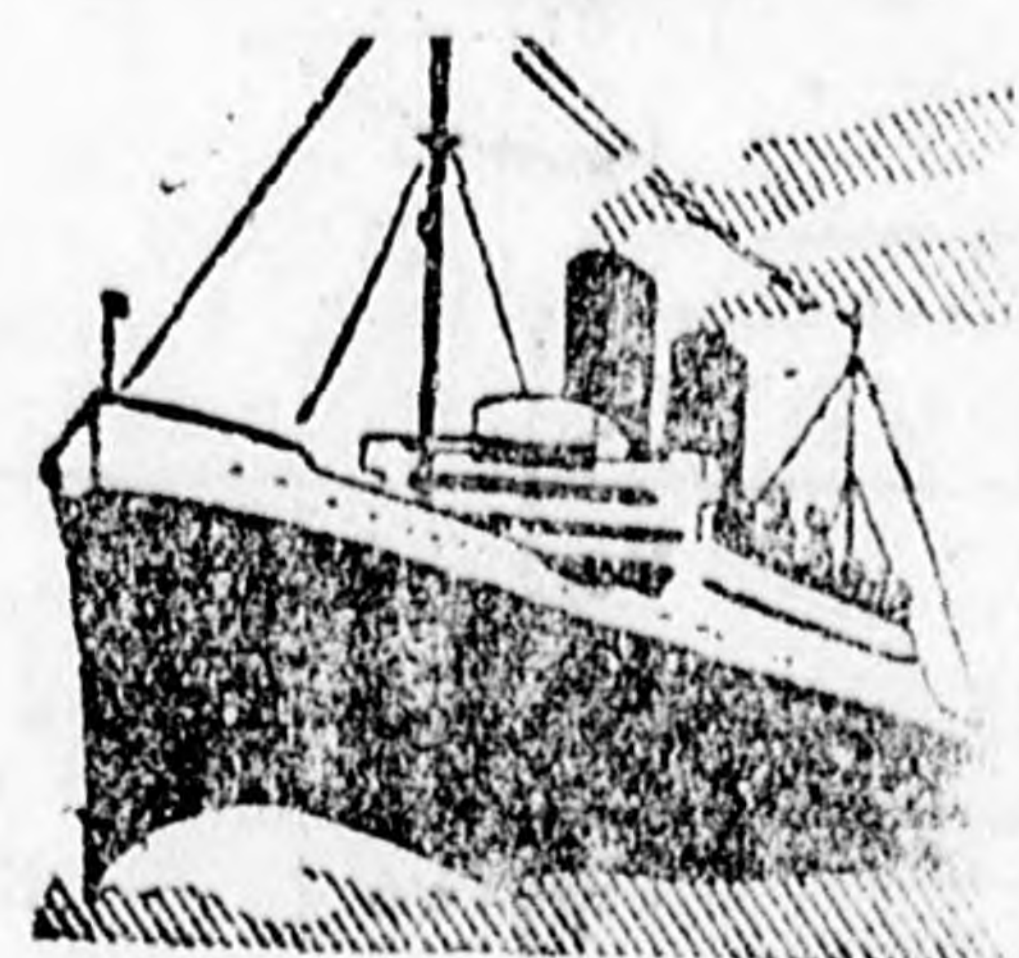
NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

GENOVA

Express vonalak: Északamerikába Középamerikába Délamerikába:

Braziliába Uruguayba Argentínába Peruba, Chilébe stb. Ausztráliába

és a világ minden nevezetesebb kikötőjébe

Jugoszláviai vezérképviselőt „TRANSOCEANIK“ Jugoszláviai Utazási és Szállítványozási R. T. ZAGREB, Pejtrajnska ul. 6.

Utazási idő Zagreb-Genova 20 óra

A legrövidebb és legkényelmesebb vonal jugoszláviai kivándorlók részére

Kitűnő konyha

„METEOR“

VOJVODINAI KÉPVISELET:

ügynökség és információs iroda Vel. Bečkerek

Wilson tér 3. Sürögnycim: Transoceanik V. Bečkerek

STEINER cukrászdában kiváló finom tea-sütemény kg-ként 90 dinár

NYILTTÉR.

Eltünt

vasárnap éjjel a subotici pályaudvaron egy zöld bőrtáska. Tartalma: 3 váltó a dinár 100.000, egy váltó Din. 38.000 aláírva Kardos Andor és Kardos Hermina által. Letétjegyek 2 1/2 százalékos hadi papirokról Din. 100.000, Din. 95.000 és Din. 20.000 összegekben Kardos Andor névre. Azonkívül 50 osztrák silling és Din. 120, szintugy több igazoló papir.

A váltókat nem akceptálom tehát más kezében értéktelenek. A nyomra vezetőt megjutalmazom.

Vel.-Bečkerek, 1925. szeptember 29.

Kardos Andor

Meghívó

A Bácskai Mezőgazdák Szövetkezete, Sombor 1925 november hó 1-én d. e. 9 órai kezdettel, saját helyiségében (Kralja Petra ul. 43/a)

rendkívüli közgyűlést

tart a következő tárgysorozattal:

1. A megjelent tagok igazolása és a betérjess-tett meghatalmazások verifikálása.
2. Az igazgatóság jelentése a Szövetkezet anyagi helyzetéről.
3. A felügyelőbizottság jelentése a Szövetkezet anyagi állapotáról.
4. Állásfoglalás és határozat a kereskedelmi törvény 187. és 241-ik §-a, valamint az alapszabályok 31-ik §-a értelmében a Szövetkezet további fennállása vagy feloszlása iránt.
5. Esetleges indítványok.

Ezen rendkívüli közgyűlésre a Szövetkezet tagjai tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

Figyelmeztetés! Amennyiben a rendkívüli közgyűlés 1925 november hó 1-én nem lenne határozatképes, úgy a rendkívüli közgyűlést az alapszabályok 16-ik §-a értelmében tekintet nélkül a megjelent tagok számára, 1925 november hó 8-án ugyanazon helyen és időben fogjuk megtartani, melyre külön meghívást nem bocsájtunk ki.

Minden indítvány az alapszabályok 17-ik §-ának 4-ik pontja értelmében a Szövetkezet irodájában legalább 8 nappal a rendkívüli közgyűlés előtt írásban bejelentendő.

Na Posl. Br. 207—1925.

Oglas licitacije

Na osnovu §§. 347., 351., 352. Trg. Zak. a na molbu Lajoša Dombovića posednika iz Apatina uz moje posredovanje prodavaće se na javnoj licitaciji 1. oktobra 1925. godine u 15 časova u sončanskom hataru na licu mesta tojest na parceli Lajoša Dombovića u leniji »Bakulja« ceo rod šećerne repe, zasadijena na prostoru od 65 kat. jutara pod sledećim uslovima:

Početna (isključna) cena je po kvintalu šećerne repe 35 dinara; ali ako po ovoj ceni nebi bilo kupaca, repa će se prodati i ispod iste po ceni koja se najveća bude mogla postići. Licitanti su dužni položiti 5000 dinara kao vadium pre početka licitacije. Kupovna cena se ima isplatiti: 50% (uračunav i vadium) u roku od 3 dana, a 50% u roku od 6 dana posle dana licitacije kod Apatinske Banke i Štedionice u Apatinu. Kupovna cena se može zameniti i kristalnim šećerom kristalnog šećera, prostog od poreza, koji se ima predati prodavcu franko u Apatinu. Preuzimanje repe ima se početi od drugog oktobra 1925. ujutru pa besprekidno svakog dana sve dok se sva repa ne povadi. Preuzimanje ima se vršiti na licu mesta (na parceli gde je repa zasadijena); kupac je dužan staviti svoju mažu za vaganje repe.

U Apatinu, 28. septembra 1925. godine.

Dr. Milan Vakanjac
kr. javni beležnik.

ÁLLANDÓ KIALLITÁSOMAT

nagy forgalommal tudom csak nívón tartani. Hogy ez elérhető legyen, áraitam tetemesen leszállítottam. Tegyen vételkísérletet. **BALOG LINA SUBOTICA** Bárány szálló mellett. Naponta friss élővirág kapható!

Juventus

Gyermek Temetkezési és Segély Egyesület alakul Suboticán dr. Pavkovic Milutin városi tiszti főorvos vezetésével. Tagok felvételnek Horváczi Máté temetkezési vállalatnál.

Szervező Bizottság.

Vaskereskedés

45 év óta fennálló, legjobb hírnévnek örvendő, fűszer- és rövidáruval együtt, halálozás miatt eladó házzal, vagy anélkül

Özv. Pfeiffer Pálné, Bajmok

PALATINUS JÁNOS

KŐFARAGÓ SUBOTICA

Raktár I. Jelačićeva ul. 9. Ipartelep VI., Madjarska ul. 22.

Géperőre berendezett üzemében

kész gránit és márvány sírmlékek valamint butorlapok, márványdara (reibsand) stb. jutányos áron kaphatók

RAJZSZERINTI RENDELÉSEKET ELVÁLLAL

Vojvodinában jól bevezetett képviselő (aki saját autóval rendelkezik)

keres egy textil-képviselőt

provízió mellett egész Vojvodinára.

Szíves megkeresések: Tillinger Pál, Vel.-Bečkerek Lesingova ulica 6. szám intézendők.

Stari-Bečej centrumában, a katonai parancsnokság és gimnáziummal szemben egy jóforgalmu

fűszer- és csemegeüzlet

teljes berendezéssel

azonnal kiadó, esetleg eladó.

BRAČA PETLJANSKI, STARI-BEČEJ

VATTA

paplannak és szabóknak kicsernyben és nagyban

ZAGREBAČKA INDUSTRIJA POPLUNA

M. JUNGWIRTH I DRUG

Vlaška ul. 92. ZAGREB Telefon 28—39.

ELADÁS!

Elsőrendű cseh samottéglák

(Radialsteine) különböző nagyságban

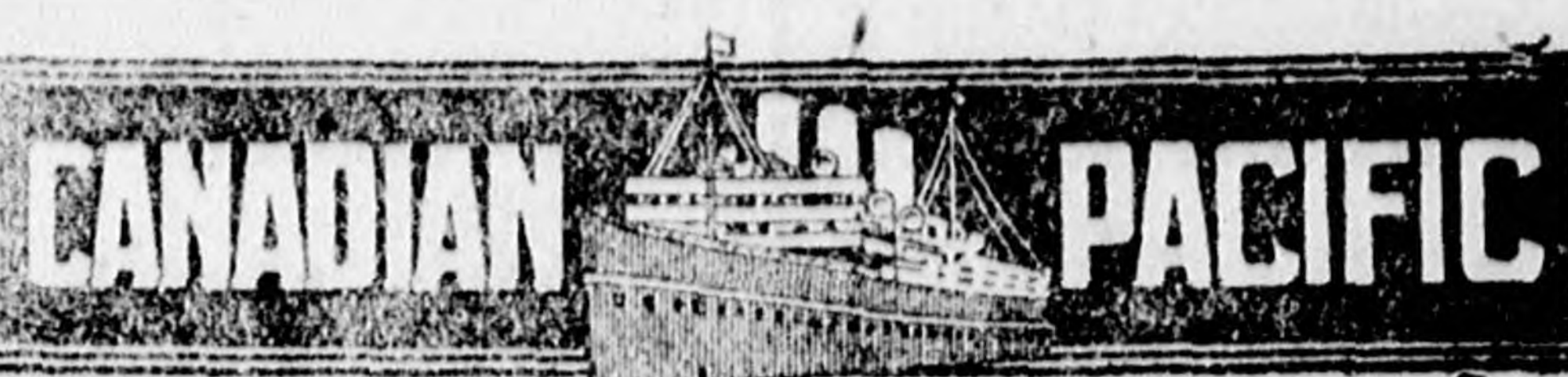
samottliszt

60 darab modern, jókarban levő

film

szerb-horvát, magyar és német felírással legjutányosabban eladó

Drag. S. Mijatović Beograd, Karadjordjeva ulica 51

Kanadába és az Egyesült Államokba

Legújabb **EXPRESS** gőzhajókkal

3-SZOR HETENKÉNT

Cherbourgól—Antwerpenből—Hamburgból Liverpoolba
Leggyorsabb összeköttetés mindenrová

Kanadába és az Egyesült Államokba

Mindennemű felvilágosítást az utazásról, menetdíjakról, továbbá a

legpontosabb adatokat

földművesek elhelyezkedésére

a kanadai farmokon ingyenesen ad

CANADIAN PACIFIC

Beograd, Wilsonov trg 107
Zagreb, Petrinjska ul. 40

3309

TAPÉTÁK

elsőrendű iparművészek tervei alapján készült művészies

TAPÉTÁK

„Askania“ dessai tapetagyár jugoszláviai vezérképviselője:

MAVRO HEUMANN

PAPIRKERESKEDÉSE SUBOTICA
Jelačićeva ulica 1.

Sentán

a főtéren, sarkon azonnal eladó egy férfi és női divatáru üzlet teljes berendezéssel, esetleg berendezés külön is. Érdeklődni lehet Bata Károly vaskereskedő Starakanizsa, vagy Bata V. Fia céggel Subotica.

8219

Írószerek, papíráruk

szépirodalmi könyvek

üzletáthelyezés miatt

beszerzési áron alul kaphatók

Heumann Mórnál

Subotica, Jelačićeva ul. 1.

7479

Rum- és likőreszenciák

legjobb

minőségben

Drogeria

7713

LANDAUER SUBOTICA

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Október 1-4-ig
Csütörtöktől-vasárnapig
A néma vádoló
Izgalmas menetű frapáns filmjáték egy Mexikóból megszökött fejedelméről 6 felvonásban.
Főszereplő:
Elinor Boardmann és Luz a csodakutya ki Rin-Tin-Tinnek a legnagyobb vetélytársa

Október 1-4-ig
Csütörtöktől-vasárnapig
Monopol-Orient-film Subotica
Póratlan nyelvek!
Óregot és fiatalát egyaránt érdekli.
Az a disznó Morin
G. Maupassant híres novellája 5 felvonásban
Főszereplő:
Nikolaus Rimsky
Jón Zorró „Ka istrán ostora” Douglas Fairbanks-film a korzóban

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszóval ellátva számít. Legkisebb apróhirdetés 100 sz. Csak felbontott jelzésű leveleket továbbítunk. Kérdések-közlésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Megvételre keresek keveset használt, de jó karban levő 4 személyes luxus-autót, »Ford« nem kell. Ajánlatokat teljes leírással és ármegejelöléssel kér Tóth Horgosi Péter, Senta, 8414

Konyhaielszereket, edényeket, különféle butorok eladó. — Megtekinthetők délután. Cim a kiadóban. 8327

39 dinár
apritott búkkfa
házhöz szállítva
Milorad Rajić-nál
Párhuzamos ut. Karsai-telep 703

Eladó téglagyár
teljes felszereléssel és 15 hold ingatlanal, esetleg a fél gyárra társ kerestetik.
Kalmár Pál
Tomerin. 8341

Eladó 58 darab fajtszta mangolica 7 hónapos süldők. Reök gazdaság Horgoš. 8338

Villanyerőre berendezett asztalosműhely, festett butorokat tart raktáron, le szállított áron. Famegmunkálást olcsón készíti Sántha József, VI., Mileti-čeva 75. 8237

KERJEN

CIPŐKRÉMET!
GYÁRTJA:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD

Ügynökök és pénzbeszedők
kerestetnek fix és jutalékkal, Vel. Kikinda és környékére. Írásbeli ajánlatokat kérünk az alábbi címre
Društvo za prodaju
SINGEROVIH ŠIVAČIH STROJEVA
Bourne & Co. Vel. Kikinda 8300

Olcsó és jó házi kenyér
Din. 375.
Orient-keks Karlsbadi kétszersült
Graham kenyér gyomor- és cukorbetegségnek
Mayer Alfréd
villanyerőre berendezett üzemében Subotica, Kakas iskola mellett. 8216

Modernül berendezett lakóház, 541 m²-ől kerttel, eladó s azonnal beköltözhető. Cim: Zmaj Jovina ul. 27. borbélyüzletben. 8283

Eladók 8 HP és 6 HP magánjáró garnitúrák, 8 HP magányos cséplő, 6 HP magányos huzatos kazán, és egy kis darálómalom motorral együtt, különféle gépekért csereüzletet is kötök. Róza Ferenc, St.-Kanjiža (Bačka). 8320

RÉVAI ADOLF
SUBOTICA
Csirkepiac, Kisköz
Telefon 551.
Ajánl elsőrendű
darabos meszet, beočini portland-cementet
és a legjobb minőségű
retorta faszenet

KISS ZÁLOGINTÉZETE
mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zalogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállításra; v. férfi női raglán és téllkabátnak való. Ékszerek, ruhák, kabátok, fehérneműek és minden más tárgyak állandóan olcsón eladotnak. Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Nea-Crem
legmegbízhatóbb arc- és kézajó
KORONA GYÓGSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

KÜLÖNFÉLE
Két szobás lakás előszobával azonnal átadó, vagy egy kisebbért elcserélhető, esetleg egy szoba konyhahasználattal kiadó. Bővebbet a »Nada« drogériában. 8368
Különbejáratu butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 8284

Elveszett hosszunapkor a templomban egy gyöngyház női óra aranylánccal. Megtaláló kérietik Engler Ignác fiait főtéri üzletében átadni, hol jutalomban részesül. 8371

Butorozott szoba, esetleg konyhával kiadó. Mucsi-telep 70/1. Nagy András.

Tíz lánca föld Radonovácon hasznosbérbe kiadó. Cim a kiadóban. 8377

ÉKSZEREK
ARANYLANCOK, ÓRÁK
REPOVICIS-nál
Aleksandrova ul. 15. Ruff mellett
Ékszerforgalások megvárhatók.

Butorozott szoba konyhahasználattal kiadó. Ivanova ulica 10. 8372

PATKÁNIN
(főrv. v.)
Patkányirtószer
Reitter Oszkár vel.-becskerekli nyug. főkapitány nagyszerű találmánya.
Doboza 15 dinár
Fő-elárúsítója:
Patkánygyár (Torontoi Agrárbank RT.) Vel.-Bačkerek
Viszonteladók Suboticán
Herzl drogeria és Kurtes Miloš vegyeskereskedés
Jótállás a biztos eredményért!

1 éves him dobermann kutyája elveszett. 65 cm. magas, a bal hátsó lábán törés általi daganat, jobb oldalt a hátán két égési seb. Ha valaki valamit tud felőle, kérietik honorárium ellenében Blum Frigyes vendéglős, Torža, értesíteni. 8369

Naponta
friss pörköltkávét
csak
Sugár Manónál
kapható Suboticán.

Műfogakat, fogplombákat, részletfűzetésre készítek, vidékieknek is; foghúzás fájdalom nélkül. Uj lakásom Subotica, Trumbičeva ul. 2., a gimnáziummal szembeni sarokházamban. Dr. Blum. Női alkalmazottat felveszek. 7814

Uj zongorák, pianóok, csakis elsőrendű világmárkák, a leghosszabb lejáratu részletfűzetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica, Városháza. 2942

Olcsó és jó paplan csakis Németh Margit üzletében, Subotica, Pašičeva ul. 8. kapható. Megrendelésre készítek pelyhekből, gyapjuból és vattából, ugy utat mint régít. Németh trafik. Edény-piac. 6710

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, vagyonos, urikörökben diszkréten közvetít Faragó Jenő budapesti irodája. Népszínház-utca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. Díjtalan felvilágosítás. — (Népszínház-utca tizenhat.) Megbízások: Szlovensko, Jugoszlávia, Románia, Magyarország területeiről. — (Alapított 1910. évben.)

Tel. 815. Tel. 815

KERÉKPÁROK
között legjobb a PUCH, IPPAG

KERÉKPÁR
mely legolcsóbban nálam kapható. — Mindennemű

KERÉKPÁR
alkatrészek, gumik stb. elismerten a legolcsóbb beszerzési helye Suboticán. Okvetlenül győződ-jék meg áraitól.
Nagy javítóműhely

S. AD. ENGL
ANGRO DETAIL
Petrogradska ul. 3.
Jelašičeva ulica 2. 1103

FOGLALKOZÁS

Francia, német és szerb órákat ad tanár. Ajánlatokat a kiadóba kér. 8380

Szakértő molnárok, gabonakereskedők. Elsőrendű erők mindenféle kereskedelmi szakmákból és elsőrendű referensek keresnek azonnali elhelyezést. Megtudható: Nemzetközi Tudakozó és Bizományi Irodában Subotica, Kralja Aleksandra 9. 8378

Szerb nyelvre felelősség mellett gyorsan és olcsón megtanítok németül tudókat. Olaszul és németül oktatást hasonlóképp vállalok. Cim a kiadóban. 8376

Soffőr állást keres. Senta, Zeljeznička ul. 17. Grebnár József. 8271

Keresek szobafestő, mázólo és flóderozó szakmunkásokat salonkii és beogradi munkákra. Anton Reisinger Beograd, Sarajevska ulica br. 9. 8211

Malomgépek
olcsón eladók:
1 rentabel (Besser)
1 hámozógép (Jock)
1 tarár
mind teljesen kifogástalan állapotban üzemnagyonbítás folytán
Hönig-féle Hengerőzmalom
Havas és Forgács
Bačka-Topola 8166

Asztalossegédek, kárpitossegéd felvétetik Spermár Béla butorüzemében Pančevo. 8353

Prima szemüvegek inga-órák, valamint ebédő álló óra, tekhoz modern útsra berendezett szerkezetek kaphatók

Markovics Ferenc
ékszerész, Sombor,
Kralj Petra ul. 6.

Fényképnagyításban ügy-nökök keresek. Apróné, Stara-Kanjiža. 8360

VÉTEL-ELADÁS

Eladó olcsó Ford-automobil, fatereskedés házzal (régii cég) állomás mellett Kiszács nagyközségben. 8375

Gőz tengeri morzsolót keresek megvételre. Vadócz Károly Bačka-Topola.

FIGYELEM! A bécsi Messén sikerült készpénzbevásárlásaink révén kiválóan előnyös árban több ezer darab legújabb divatu női-ésleánykabátokat, selyem és szövet utcai és estélyi toiletteket, mindennemű női szörmebundákat, sportkabátokat beszerezni, melyeket **kiárúsítászerű áron** bocsájtunk eladásra. — Ezen előnyös vásáruk révén mindennemű szörme-**árak en-gros** áron kerülnek detailban is eladásra. — Ajánljuk ezenkívül **férfi-, fiu- és gyermekruhákat, téllkabátokat, raglánokat, városi bundákat rendkívül jutányos áron**

Róth Manó és Fiai, Novisad

A
pótfüzet
ára
35
dinár

PÓTFÜZET AZ ÚJ VÁMTARIFÁHOZ
TARTALMAZZA AZ ÚJ VÁMTÖRVÉNY ÉLETBELEPTE ÓTA BEÁLLOTT VÁLTOZÁSOKAT, NEVEZETESEN AZ ÚJ
OSZTRÁK KERESKEDELMI EGYZEMÉNYT
NÉMET NYELVEN MEGJELENT
MINERVA NYOMDA R. T. SUBOTICA

A teljes
vámtarifa ára
pótfüzettel
együtt
150
dinár